

Mlaš tednik

Kronika

kulturno - politično glasilo ·

svetovnih in domačih dogodkov

Poštni urad Celovec 2 — Verlagpostamt Klagenfurt 2.

Izhaja v Celovcu — Erscheinungsort Klagenfurt.

LETO XV. / ŠTEVILKA 32

CELOVEC, DNE 12. AVGUSTA 1965

CENA 2.— ŠILINGA

Evropska gospodarska skupnost

Od leta 1958 najprej, ko so že bile postavljene osnovne točke gospodarskega vzvičjanja šestih držav v eno gospodarsko skupnost — Rimski dogovor — so si merodajni belili glave, kako urediti vprašanje poljedelskih in sadnih produktov. Takrat so se domenili, naj bi postopoma dovoljevali prosto kroženje produktov znotraj vse skupnosti, kakor na domačem trgu, naj bi zavarovali koristi evropskih proizvajalcev napram tujim vplivom in da bo financiranje morebitnih razlik v ceni slonelo na za to ustanovljenem odboru.

Tako so potem v letu 1962 prvič zastopniki „zelene Evrope“ sklepali o nastalih problemih, preložili razgovore na leto 1963 in tudi neuspešno zaključili, ker niso mogli vskladiti zahtev velikih proizvajalcev Francije in Nemčije napram manjšim — Italiji, Belgiji, Nizozemski in Luksemburgu. Šele De Gaullov ultimatum, da se morajo vsaj nekaj dogovoriti, je potem zasedajoče prisilil k prvemu sklepu: 85 odst. poljedelske produkcije sme nemoteno krožiti znotraj evropskega trga, kakor na domačem, ostalo je pa prepuščeno proizvajalcem v svobodno trgovanje kjerkoli. Treba je pa bilo tudi določiti enotne cene za žito, koruzo, kar se ni zgodilo. Težava je bila v tem, da je postavitev enotne cene, ki bi lahko tekmovala s cenami na svetovnem trgu, predstavljala hud udarec za Nemčijo: ta bi namreč morala svoje cene pošteno znižati, s čemer bi bila prisiljena plačevati proizvajalcem razliko. Odkod naj bi prišel denar za to plačevanje? Iz fonda, ki bi se začel nabirati pri vodstvu Evropske gospodarske skupnosti, prihajajoč iz dohodkov carinskih taks. Tako je n. pr. Nemčija zahtevala 760 milijonov mark (200 milijonov dolarjev približno), finančni odbor EGS pa ji je ponujal samo 540 (135 mil. dolarjev približno). Kje kriti razliko, naj si Nemci sami belijo glavo. To vprašanje in podobna njemu s strani drugih članov so ovirala dosego konkretnih zaključkov, do katerih je pa merodajne spet prisilil de Gaulle, češ zmenite se že enkrat, sicer se mi ne gremo več. Tako so potem le določili skupne in enotne cene, ki bodo stopile v dokončno veljavo 1. julija 1967, medtem pa se bodo izdelali dokončni načrti, kako kriti razlike, nastajajoče iz posameznih cen na domačem trgu in na evropskem. Domenili so se tudi, da bodo v primeru nekonkurenčnosti evropske skupne cene napram drugim trgov (Argentina, Danska itd.), vedno šli s cenami navzdol, da ne izgube stalnih odjemalcev.

Jasno je, da je de Gaulle k temu reševanju šilil enostavno zato, ker ima Francija danes najbolj poceni poljedelske produkte in mu tako ni treba plačevati nikakih razlik proizvajalcem. Če pa ti na evropskem trgu, kjer je 170 milijonov odjemalcev, dosežejo boljše cene kakor doma, je to samo v korist utrditve francoskega gospodarstva. Francija pa je s tem tudi usposobljena, da ali na ta evropski trg vrže tolikšno produkcijo, da vse druge potisne k strani, ali pa samo toliko, da s prevečji na evropskem trgu more kriti eventualne izgube pri prodaji svojih produktov v drugih deželah, zlasti rdeči Kitajski in v Aziji sploh. Tako je teoretično možno, da bodo Nemci kupovali n. pr. francosko žito po isti ceni kakor doma, Francozi pa nemško, ker je recimo boljše, pa bodo plačali nekaj več, kakor bi za domače. Obenem pa tudi, da Francija pošlje na evropski trg samo toliko tisočev ton, kolikor je potrebnih, da z razliko v ceni, pokrije vso tonažo, izvoženo na Kitajsko, ali kamor koli, pri čemer se bodo drugi Evropejci čutili zapostavljene, češ saj mi financiramo francoski izvoz.

OB DVAJSETLETNICI BOMBARDIRANJA HIROŠIME IN NAGASAKIJA

Vsi ljudje se morajo združiti za rešitev človeštva

Tako je poudaril župan Hirošime Šinco Hamai v „parku miru“ — Prva atomska bomba je zahtevala 78.000 žrtev

V Hirošimi se je 6. avgusta življenje ustavilo za eno minuto. Bilo je to ob 8.15, torej ob času, ko je pred 20 leti nad tem mestom eksplodirala prva atomska bomba. Vtem ko je 30.000 oseb, zbranih v „Parku miru“ molilo, „da bi se Hirošima ne povrnila“, in vtem ko je na stotisoče drugih prebivalcev ostalo v zbranosti na mestu, kjer so se nahajali, so vse sirene mesta ter gongi templjev zvonili v spomin kakih 78 tisoč žrtev atomske eksplozije. Za eno minuto se je ustavil tudi ves promet.

Ob 8.15 je tisoč belih golobov zletelo iz „Parka miru“ in napolnilo nebo, ki je bilo zelo temno zaradi prihajajočega tajfuna „Jeana“, ki je povzročil več smrtnih žrtev v južnem delu dežele. Polet belih golobov naj bi pozval prebivalstvo Hirošime v borbo za mir na svetu.

Pred spomenik padlim v „Parku miru“ je bilo položenih nad šest tisoč vencev in mestni župan Šinco Hamai je v spomenik vložil seznam 49 žrtev atomske bombe, ki so jih identificirali v preteklem letu.

„Vsi ljudje dobre volje“ — je rekel župan Hamai — „se morajo združiti za rešitev človeštva pred uničenjem.“ Župan je nato poudaril, da je danes človeštvo pred „nevarnostjo, kakršne doslej še ni bilo“, zaradi vedno večje rušilne moči modernih jedrskih orožij, zaradi vedno večjega števila držav, ki z njim razpolagajo in zaradi sovražnosti v Vietnamu in drugod po svetu. Župan je izjavil, da je „atomska bolezen“ terjala v lanskem letu 69 življenj, tako da se je število identificiranih žrtev prve atomske bombe povzpelo doslej na 61.430.

IZJAVE ČLANOV POSADK BOMBNIKOV, KI SO BOMBARDIRALI JAPONSKI MESTI

Deset od 23 pilotov, ki so imeli nalogo pred dvajsetimi leti odvreči prvi dve atomske bombi, se je pred kratkim sestalo v New Yorku. Eden izmed njih je dejal, da bodo „razmišljali in primerjali razna stališča o tej eksploziji“. Bivši poročnik Jacob

Nadaljevanje na 9. strani

Molitev za mir. Obiskovalci Hirošime molijo za mir, kajti nova vojna bi prinesla še več revščine in bede na svet. (AP)

† Dr. Franc Petek

Koroški Slovenci smo te dni stali ob odprtem grobu moža, ki je svoje življenje posvetil svoji družini in še v večji meri svojemu bližnjemu.

Pred dobrimi petdesetimi leti sem tega moža prvič srečal, ko me je oče peljal k zdravniški preiskavi pred začetkom gimnazijskega študija. Tako nekako je dejal oče: „Fant, zdaj pa greva k svojenemu dohtarju!“ V tistem času je bila na Koroškem posebnost, da si poleg slovenskega duhovnika srečal tudi slovenskega laika-akademika. Od tega prvega srečanja sem pozorno spremljal velikovskega dohtarja vse do 9. avgusta 1965, ko je zatisnil oči.

Kjerkoli stojimo, kakršnegakoli gledanja smo, pred pokojnim dohtarjem se vsi koroški Slovenci ob njegovem grobu globoko klanjamo in mu izrekamo globoko občuteno zahvalo za vse, kar je on kot zdravnik, kar je on kot Slovenec in kar je on kot človek dal koroškim Slovincem. Vsi, ki smo ga poznali, vemo, da je bil, kakor nihče drugi, socialen, da je dostikrat potrebe svoje lastne družine zapostavil za vse bližnje, tudi če so ti bili v dosti boljšem socialnem položaju kot on sam.

Velik je bil velikovski dohtar kot zdravnik in prav gotovo bi šolske sestre v št. Rupertu napisale o njem debelo knjigo, zapisale jo bodo v odkriti molitvi za enega svojih največjih dobrotnikov. Dr. Franc Petek ni nikdar vprašal, ali boš plačal in kako boš plačal, njegova prva skrb je bila pomagati vsakemu, tudi tistemu, ki ga je

na političnem zborovanju hudo napadal, ki ga je blatil v deželnem zboru in mu dostikrat očital protidržavnost. On je svoj patriotizem dokumentiral s tem, da je pomagal vsem, ki so bili dejansko pomoči potrebni, pri tem pa ni vprašal po socialnem položaju ali po politični opredeljenosti pacienta. Danes lahko mirno ugotovimo, da je bil kot zdravnik v Velikovcu in daleč naokoli priznan in spoštovan, čeprav dostikrat napaden na politični ravni.

V pokojnem g. dr. Petku pa nismo občudovali le izvrstnega zdravnika, marveč tudi poznavalca koroške zgodovine, poznavalca krajevnih imen, poznavalca koroške pokrajine, poznavalca koroške flore, da bi delal vso čast vsakemu zgodovinarju ali botaniku. Kolikokrat je pokojni dr. Petek preromal koroške doline in to ne samo v zabavo in razvedrilo, marveč vedno z odprtim očesom in ušesom in njegov neprecenljiv spomin je dr. Petka usposobil za leksikon domoznanstva. Mnogo, zelo mnogo pa smo koroški Slovenci in tudi koroški zgodovinarji izgubili, ker dr. Petek ni zapisal prav nobenega svojega lastnega dognanja, da bi nam zapustil vsaj košček svoje bogate življenjske izkušnje.

Ko sem se točno 51 let po prvem srečanju s solzami v očeh poslovil ob bolniški postelji od g. dr. Petka, od enega naših očakov, sem imel vtis, da predstavlja ta možak tudi v tem položaju še košček našega življenjskega optimizma, ki nas mlajše in vendar tudi že stare napolnjuje z glo-

težko bo potem narediti korak nazaj. Tak razvoj — skupna blagajna — je bil predviden v Rimskem dogovoru, a se mu nikdar niso hoteli stvarno približati, ker so prej reševali probleme težke industrije, premo-ga itd. Zdaj hite zamujeno popravljati. Razumljivo pa je, da bo izmikanje Nemcev, Italijanov in Beneluxa podpirala tako angleška grupa kakor severno-ameriški interesi, že zgolj zato, ker nočejo, da bi de Gaulle postal premočan.

KRATKE VESTI

Zahodnonemški kancler Erhard je izjavil, da hoče spomladi leta 1966 obiskati Izrael.

V Perziji razsaja kolera. — Zdravstveni minister Irana Manucher je iz Teherana sporočil, da je do 1. avgusta umrlo v Iranu na posledicah kolere 90 oseb. Doslej so ugotovili 500 primerov te bolezni. Zdi se, da je epidemija prišla iz Pakistana in Afganistana. Zaprti so meje s tema državama in izolirali ves vzhodni del države. Prizadet je najbolj revni del države, ker je to ljudstvo še polno predsodkov in vražarstva in nima smisla za higieno.

Francoska vlada je objavila petletni gospodarski načrt, ki predvideva med drugim zgraditev 2 in pol milijona stanovanj, 1350 km novih superavtomobilskih cest, 40 odst. več telefonov ter dela za zgraditev predora pod Rokavskim zalivom, če bodo za to tudi Angleži.

boko vero v pravilnost življenjske poti, v pravilnost idealizma, ki bo premagal vsak materializem zapadnega ali vzhodnega kova.

Nad osemdeset let je hodil pokojni dohtar Petek pot iz št. Lipša preko Celovca, Dunaja, Velikoveca, deželnega zbora v Celovcu, manjšinskih kongresov v Londonu, Zenevi, Dunaju, Stockholmu in drugod, preko občnih zborov političnega društva v Mohorjevi hiši v Celovcu, kjer je ponovno ugotavljal, da je „jasno kot beli dan“. Kdor ga je slišal govoriti, je bil prepričan, da govori iz globokega osebnega prepričanja, iz globoke vere v pravilnost svojega gledanja, čeprav so ga sodili in obsojali tudi tisti, ki niso za to obsojanje imeli ne pravne in tudi ne moralne legitimacije, ker je dohtar Petek bil po svojih delih bolj krščanski kot marsikdo, ki bi po svojem poklicu to moral biti.

Domača zemlja naj bo velikemu koroškemu in slovenskemu rodoljubu lahka!

Sinu in hčerki naše iskreno sožalje!

Politični teden

Po svetu . . .

NASSER NA KROZNI POTI

Trinajsto obletnico, odkar je vojska odstavila kralja Faruka, so letos v Egiptu praznovali brez velikih demonstracij. Danes se je namreč demokracija, ki se je obetala, spremenila v osebno diktaturo Nasserja. Seveda so tudi letos priredili vojaško paradno, na kateri so kazali reakcijska letala tipa „HA — 300“ in pa rakete, ki jih lahko uporabljajo na suhem in na morju. Niti vojaške parade in niti moderno orožje pa ne moreta spremeniti kritičnega položaja, v katerem se Nasserjev režim trenutno nahaja.

Družbeni in gospodarski položaj kmetov se tudi v zadnjem času ni prav nič spremenil, saj je morala pred kratkim vlada pozvati prebivalstvo štediti z denarjem; obenem pa je povišala cene za življenjsko važne predmete. Velike množice ljudi pred trgovinami za živila spadajo danes v Egiptu zopet na dnevni red. Nasser je moral priznati, da ima Egipt sedaj, ko so Amerikanci nehali pošiljati pšenico, v zalogi samo še pšenico za mesec in pol. Sovjeti so sicer priskočili Nasserju na pomoč s tem, da so poslali vse ladje, ki so bile na poti iz Avstralije ali Kanade v Sovjetsko zvezo v Aleksandrijo. Pšenico seveda bo morala plačati ZAR (Združena arabska republika = Egipt).

Ob takih nezgodah seveda ni mogoče praznovati, to čuti vsak navaden državljan. Preko tega pa je ZAR doživela tudi mnogo neuspehov v zunanji politiki in vodilno kasto je začelo skrbeti, kako bi se našla pot iz slepe ulice, v katero je zašla.

Začelo se je z uporom predsednika Bourgibe, podvreči se sklepom Arabske lige. Tunizijski predsednik je ostal realist, saj zagovarja rešitev palestinskega vprašanja na mirnem način. Bourgibe je bil prvi, ki je prelomil „tradicijo“, namreč govoriti vedno le o „uničenju Israela“, kar bi mnogi Arabci ter tudi še drugi po svetu radi videli.

Drugi udarec za Nasserja pa je bil odstranitev Ben Belle v Alžiriji. Sicer Nasserju lahko verjamejo, ko trdi, da nikoli ni nameraval vključiti Alžirije v ZAR, vendar pa je bil Ben Bella človek, ki je občudoval Nasserja in njegovo „politično odprtih vrat za vsakogar“. Boumedienne Nasserju gotovo ne bo tako zelo naklonjen.

Politični opazovalci s tem v zvezi omenjajo podporo, ki jo je nudil Egipt kongoškemu gverilcem, saj je jasno podpiral Soumialota ter Gbenya, ki se nahajata sedaj nekje v Egiptu. Orožje pa, ki so ga vtihtapili v Kongo, je prišlo v roke separatističnim plemenom, ki se sedaj vojskujejo med seboj. Ministrski predsednik Combe pa, ki ga je Nasser več dni konfiniral v Kairu, postaja resnični vladar Konga.

Največji fiasko za Nasserja pa je brez vsega dvoma postala vojna, ki jo ta že nekaj časa vodi v Jemenu proti kraljevim pristašem. Nasser je s to vojno dal svojim nasprotnikom možnost, da ga obsodijo kot velikega lažnjivca, kajti on sam, ki se ima za velikega zaščitnika arabskega naroda, se vojskuje proti Arabcem!

Nasser sam pa je gotovo posledice te politike že uvidel. Pomagal mu bo napovedan obisk v Moskvi, kjer bo poskušal dobiti zaslombo za svojo politiko. S tem pa se bo krog zaprl, kajti če nekdo več zahteva kot zmore, vodi to v lastno odvisnost.

UPOR V TIBETU

Tibetanski Dalai lama, ki živi kot gost indijske vlade v begunstvu, je izrazil željo, da bi se podal še letos v New York, da bi se v Združenih narodih zavzel za svobodo Tibeta. Rekel je, da so Kitajci v zavesti, da se je režim, ki so ga vsilili Tibetu, ponesrečil, zdaj odločeni, da iztrebijo tibetanski narod.

Povedal je tudi, da se nahaja zdaj Pančam lama, na katerega je Kitajska gradila svoje upe, v kitajski ječi. Naglasil je tudi dejstvo, da imajo Kitajci stalno opraviti na vsem tibetanskem ozemlju z odpadnimi akcijami. Pripadniki odporiškega gibanja požigajo hiše, ki služijo Kitajcem, rušijo mostove in pišejo po zidovih napise proti kitajskim okupatorjem.

Kitajci neusmiljeno zatirajo odpor. Po navedah Dalai lame je bilo ubitih od marca 1959 do septembra 1960 samo v zahodnem Tibetu 87.000 ljudi.

Na kralja kraljestva Buthan na južnih pobočjih Himalaje je bil napravljen prete-

tko soboto atentat, vendar kralj zaradi svoje duhaprisotnosti ni bil ranjen. Uradno poročilo države Buthan je javilo, da so pri zaslišanih 12 ljudi, katere so aretirali zaradi atentata, ugotovili, da je bila zarota skovana v neki tuji državi. Glasnik buthanske vlade pa ni hotel povedati, za katero državo gre. Toda po zagotovilih nekaterih indijskih vladnih funkcionarjev v Novem Delhiju je v atentat zapletena komunistična Kitajska.

Kitajska skuša spraviti v Buthanu na oblast človeka, ki je nasproten sedanji pogodbi med Buthanom in Indijo, po kateri je Indija odgovorna za obrambo Buthana in za njegovo zunanjo politiko. Če bi se to posrečilo, bi nova vlada odpovedala pogodbo in Kitajska bi imela proste roke, da „osvobodi“ tudi Buthan in ga priključi svemu Tibetu.

Poročajo, da so tibetansko vprašanje vključili v začasni dnevni red Glavnega zbora Združenih narodov, ki bo pričel s svojim zasedanjem 21. septembra.

POLITIČNA KRIZA V GRČIJI SE NI KONČANA

Politična kriza, ki jo je pred tremi tedni povzročil mladi grški kralj Konstantin z odslovitvijo prejšnjega predsednika vlade Georga Papandreoua in z imenovanjem Georga Atanasidisa Novasa za novega predsednika vlade je v zadnjem tednu zadobila nevarne oblike.

Novi predsednik grške vlade, ki pripada isti stranki kot Papandreou, je res sestavil svojo vlado, toda z njo se je moral predstaviti parlamentu ter od njega dobiti zaupnico. Res se je pretekli teden predstavil parlamentu, ampak ni se mogel držati: 167 odposlancev je namreč glasovalo proti njemu, zanj pa samo 131 parlamentarcev. Mo-

. . . in pri nas v Avstriji

KOROŠKI VELESEJEM IN VISOKA POLITIKA

Ob otvoritvi 14. avstrijskega lesnega oziroma Koroškega velesejma prejšnji četrtek v Celovcu je ostal v javnosti najbolj opazen govor trgovskega ministra dr. Bocka, kajti po svoji tehtnosti in zanimivosti daleč presega meje navadnih otvoritvenih govorov.

V svojih izvajanjih se je dr. Bock podrobneje dotaknil posebno dveh problemov, ki sta po njegovem — in tudi po splošnem — mnenju najbolj aktualna: nenaden porast cen v zadnjih mesecih in težave v izvajanju letošnjega državnega proračuna. Glede zvišanja cen (zlasti poljedelskim produktom) je netočna trditev nekaterih krogov, češ da je temu deloma krivo tudi domače kmetijstvo, kajti niti dovoljenja za obsežne uvoze poljskih pridelkov iz inozemstva niso mogla doseči nižjih cen, ker tudi te izvozne države niso mogle dati ugodnih ponudb. — Omenjeni porast cen pa so po mnenju trgovskega ministra povzročila tudi zvišanja plač in prejemkov v nekaterih večjih obrtnih in industrijskih strokah v prvih petih mesecih letošnjega leta. Na ta način so se za delodajalce povečale dajatve za 15 do 25 odstotkov. Poleg tega v nekaterih strokah zaradi pomanjkanja delovnih moči plačujejo više, kot pa določa kolektivna pogodba. Zato naj bi tudi v Avstriji nekoliko bolj zrahljali določbe o sprejemanju inozemskih delavcev, kot so to že napravile nekatere druge zapadnoevropske države.

PRORAČUN NAJ BO REALNO SESTAVLJEN!

Glede krize v izvajanju državnega proračuna oziroma o njegovem neugodnem razvoju je minister izjavil, da je v glavnem temu vzrok previsoka ocenitev državnih dohodkov (ki so v prvi polovici „unesli“ za več kot eno milijardo in za katere tudi v drugi polovici leta ni kakega posebnega izgleda, da bi se popravili). Zato je treba v bodoče sestavljati čimbolj realne proračune, ne pa optimističnih, a tudi ne pesimističnih. Dr. Bock je pravtako proti naje-manju posojil za kritje izpadov proračunskih dohodkov, pač pa bi bilo treba izdelati dolgoročne investicijske načrte; hkrati bi bilo potrebno, opustiti dosedanjo prakso sestavljanja bruto-proračuna in preiti k neto-proračunu.

„Kljub tem nekoliko nerazveseljivim povajom pa na drugi strani ne smemo pre-

ral se je umakniti napadom Papandreoujevih pristašev ter vrniti kralju mandat. Poznavalet političnih razmer utemeljujejo z naslednjimi dejstvi:

Na Papandreoujevo stran se je v Grčiji sedaj postavilo vse, kar je proti vladi in kralju in proti sedanjemu družbenemu sistemu sploh.

V Atenah je bilo nedavno pri pogrebu v spopadih ubitega študenta Sotiriosa Petrouliasa 150.000 ljudi. Jasno, da je bil ta pogreb bolj politična manifestacija za odstavljenega predsednika Papandreouja, ki je ob vrnitvi v Atene med množico vrgel kritično: Postavlja se vprašanje: kdo vlada v tej državi, ali kralj ali narod? Papandreou je sicer na tiskovni konferenci po pogrebu omenjenega študenta izjavil, da je odločen protikomunist in v njegovem sedanjem sporu s kraljem ni niti najmanjše namere, da bi hotel pripraviti prevrat. Povedal je dalje, da je kot predsednik vlade nameraval odstraniti iz vojske vse častnike, ki se bavijo s politikom. Po njegovem je edina rešitev sedanje politične krize ta, da mu kralj znova dá naročilo za sestavo vlade. Če bi v njem ne uspel, je edin izhod razpis novih volitev.

Kralju Konstantinu ta rešitev izgleda ni najbolj pri srcu. Zato so bile na delu razne osebnosti, ki so pripravljale teren za vlado Stefana Stefanopoulasa. Ta je pa izjavil, da bi bil pripravljen sestaviti novo vlado samo pod pogojem, če sedanji predsednik v parlamentu ne bi mogel dobiti zaupnice in če bi njegovo določitev za predsednika odobrila Papandreoujeva Stranka sredinske zveze.

Tako bo kralj prisiljen dobro premisliti vso stvar in najti tako rešitev, da bo pri tej politični krizi ostal neokrnjen vpliv in ugled demokratskih političnih strank in da ne bi nazadnje iz nje izvlekli največ koristi komunisti, kar bi nevarnost za obstoj demokratskega režima v tej državi samo povečalo.

zreti mogočne in temeljite obnove avstrijskega gospodarstva po drugi svetovni vojni,“ je nadaljeval minister dr. Bock. „Ta obnova pa je v nemajhnini meri plod avstrijskega delovnega ljudstva!“ Nato se je dotaknil tudi koalicijskega sistema v avstrijskem političnem oziroma javnem življenju in ga vzel v zaščito, češ da ga napadajo le tisti, ki sami nočejo nositi nobene odgovornosti.

VEDNO HUŠJI PROTESTI

se slišijo zaradi ukinitve tolikih vlakov (med njimi tudi nekaj takih z mednarodno zvezo, o čemer smo deloma že zadnjič poročali) in zaradi omejitve poštnega avtobusnega in telefonskega prometa. Kajti v noči od 7. na 8. avgust je prenehalo voziti 272 vlakov, od 12. septembra pa bo izostalo še nadaljnjih 140 vlakov.

Te ukinitve vlakov sredi tujskoprometne sezone lahko imajo in bodo verjetno tudi imele katastrofalne posledice na normalen potek sezone kot tudi na avstrijsko gospodarstvo sploh. Zato je nastalo zlasti doma, a deloma tudi v inozemstvu nemajhno ogorčenje in vsakdo se z vso upravičenostjo sprašuje, da li ni bilo mogoče pri drugih železniških in poštnih pododdelkih izvesti predvideno potrebno znižanje izdatkov, kajti tak način gospodarjenja oziroma varčevanja nikakor ni ekonomičen in pameten, saj ima od teh slabo premišljenih ali po mnenju nekaterih politikov celo namerno izvršenih ukrepov v prvi vrsti škodo le državna blagajna.

ALI MINISTER ALI FUNKCIONAR STRANKE . . .!

Tuzemska in inozemska javnost prihaja vedno bolj do prepričanja, da je vsa ta afera, ki prestavlja avstrijski železniški promet nazaj v leto 1947, zelo verjetno namerna poteza prometnega ministra-socialista Probst, ki je, kot znano, že lansko jesen doživel tako neslaven poraz v Fuschachu na Predarlškem ob „krstitvi“ nove ladje za Bodensko jezero, ko se je tako rekoč vse tamkajšnje prebivalstvo uprlo njegovemu svojevoljnemu postopanju ob izbiri imena za novo ladjo in je bilo že takrat slišati glasove po vsej Avstriji, da naj tak svojeglaven in nesposoben minister odstopi. (V tej neslavni zadevi je ministr Probst — verjetno tudi deloma na namig vodstva socialistične stranke — pred dnevi le moral dati prav volji ljudstva in je ladja

SLOVENC

doma in po svetu

Nova maša v Beneški Sloveniji

Svet Lenart pod Staro goro je brez dvoma ena največjih župnij v Beneški Sloveniji. Letos je ta prostrana fara doživela pred kratkim svoje novomašno slavo. K božjemu oltarju je prvi pristopil g. Marin Hvalica, ki je študiral na papeški Gregorijanski univerzi v Rimu. Pri primiciji mu je bil slavnostni govornik župnik iz Kravarja g. Jožko Jakulin, ki je pridigal v obeh jezikih: v zvencem slovenskem beneškem narečju in v italijanskem jeziku.

Novomašna slovesnost se je pričela s posebno novomašno pesmijo, ki jo poznajo in pojejo samo v šentlenartski fari. Pri svečanosti je pel domači pevski zbor pod vodstvom kaplana Adolfa Dorbolob.

Po novi maši se je razvilo tipično slovensko beneško slavo, pri kateri je bil duša vsega veselja domači župnik g. Angel Kračina. Gospod župnik pripravlja brošuro, v kateri bodo zbrana ljudska izročila, domislisce in vrače, ki so tekomo stoletij nastale med beneškim ljudstvom v zvezi z novo mašo in so zanimive iz folklornega vidika.

Zlata maša dr. Franca Jakliča

Iz Združenih držav Amerike nam poročajo, da je nedavno praznoval v cerkvi Marije Pomočnice v West Allis zlato mašo g. dr. Franc Jaklič.

Zlatomašnik se je rodil 14. avgusta 1892 pri Sv. Gregoriju na Dolenjskem. Za duhovnika je bil posvečen 22. junija 1915. Kaplanoval je v Sostrem, nato ga je takratni škof dr. Jeglič poslal na teološko jezuitsko fakulteto v Innsbruck, kjer je postal doktor teologije leta 1921. Potem je bil najprej vzgojni prefekt v škofovih zavodih v št. Vidu, pozneje pa je postal profesor na gimnaziji v Ljubljani. Verouk je poučeval tudi na gimnaziji v Celju, odkoder je bil prestavljen na klasično gimnazijo v Ljubljano.

Po drugi svetovni vojni je kot begunec prišel najprej v taborišče pri Lienzu, nato je odšel na Goriško, kjer je poučeval na slovenskih srednjih šolah. Nato je odšel v Argentino, kjer je bil do leta 1956 duhovnik v neki buenosaireski bolnišnici. Od tam je odšel v Združene države Amerike v Marquette, kjer je štiri leta pomagal pri zbiranju gradiva za Baragovo beatifikacijo. Vsled bolezni je se je pozneje preselil v Milwaukee, kjer živi še danes.

Jubilant je znan slovenski kulturni delavec. Z dr. Vrečarjem je napisal dober srednješolski učbenik „Liturgika za srednje šole“. Za fante in dekleta je pripravil knjigo „Svetla pot“, ki je izšla v Argentini kot druga izdaja. Pri naši Mohorjevi družbi je izšel njegov molitvenik „Jezus dobri pastir“. Znan je tudi njegove „Ure češčenja“, ki so na razpolago tudi v Celovcu v naši knjigarni.

Jubilant je znan kot odlični poznavalec škofa misijonarja Friderika Ireneja Barage ter Ignacija Knobleharja, velikega slovenskega misijonarja v Osrednji Afriki. O obeh naših slavnih možeh je napisal nešteto člankov in razprav pa tudi obširni in pregledni knjigi.

Ob svoji zlati maši je dr. Jaklič dokončal v angleščini knjigo o Baragi. O njej sam pravi, da to ni „samo knjiga o Baragovih čednostih, ampak življenjepis, ki je pisan tako, da njegove čednosti še posebej izstopajo“.

Nova slovenska doktorica v Gorici

Nedavno je promovirala za doktorja farmacije na tržaški univerzi Slovenka gospodična Lučka Komac.

končno dobila ime „Vorarlberg“, kot si ga je želelo predarlško ljudstvo!)

A tudi sedaj so v zvezi z omejitvijo železniškega prometa vedno bolj številni glasovi, ki zahtevajo odstop ministra Probst, in to ne samo v tuzemstvu, temveč prihajajo ti dobrohotni nasveti pravtako iz inozemstva. Tako piše ugledni švicarski list „Die Tat“ med drugim: „54-letni prometni minister, ki je med svojo dveletno delovno dobo postal neslavno „slaven“ na ta način, da je iz krsta ladje napravil velik političen škandal, bi zopet rad, kot izgleda, delno izgubo svojega ugleda pri zadnjem kongresu Avstrijske socialistične stranke nadomestil s prenašanjem in brez potrebe dramatičnim zastraševanjem . . . Medtem ko so drugi odgovorni činitelji spoznali nevarnost zviševanja cen in plač ter s tem razvrednotenja denarja, izgleda, da hoče prometni minister prav to izkoristiti v kratkotrajne politične namene . . . Afera v zvezi s Probstom nudi zopet še en dokaz za to, kako potrebno je, postaviti na odgovorna vodilna mesta strokovnjake, ki imajo vsaj osnovne pojme o narodnem gospodarstvu, ne pa funkcionarje stranke.“

Sine cura et studio

(Maturitetno potovanje maturantov Slovenske gimnazije v Celovcu)

Se vsi prežeti od latinskih besed in matematičnih formul smo se podali na maturitetno potovanje. Sicer se še nismo popolnoma znebili občutkov maturitetnih izplov in kritičnih pogledov maturitetne komisije, vendar smo bili vsi zelo veseli in v najboljšem razpoloženju, ko je odpihal naš vlak iz Celovca. Ogledati smo si hoteli sedno deželno Slovenijo in kreniti še malo na jug, na Hrvaško.

Vso pot so nas spremljali naši g. profesorji, ga. razredničarka Slavka Hronekova, g. dr. Stanko Čegovnik in g. dr. France Cigan, ki so morali zadnjič prenašati naše „modnosti“ in vedno znova občudovati uspehe šestletnega pouka latinščine, štiritletnega pouka angleščine in filozofije ter prav posebno osemletnega zborovskega petja.

Ko smo prispeli z vlakom na Prevalje, smo prestopili v avtobus, ki nas je vozil čez 10 dni po lepih krajih Slovenije in Hrvaške. Po kratki vožnji smo se ustavili najprej na Ravnah na Koroškem. G. ravnatelj gimnazije nam je pokazal šolo in na novo zgrajeno telovadnico ter nam razložil tudi zgodovino te gimnazije. Po majhnem okrepčilu smo zopet vstopili v avtobus in se peljali preko Dravograda v Maribor, kjer smo si ogledali pokrajinski muzej in mesto. Nato pa smo se vzdignili po krasni cesti nad 1000 m visoko na Pohorje.

Drugi dan smo lahko občudovali krasote pohorskega pobočja. Obiskali smo spominska mesta iz narodnoosvobodilne borbe Jugoslavije ter kraje, kjer je bil poražen Pohorski bataljon. Kmalu smo se spustili zopet v dolino in se v Radenskih toplicah ohladili s kopanjem. Preko Ljutomera smo prišli v Ptuj in si ogledali krasni muzej. Ker se je že večerilo, smo morali kmalu zapustiti cvetoče mesto Ptuj in se peljati dalje. Ustavili smo se na gradu Statenberg, kjer smo dobili za prenočišča krasne grajske sobe (z in brez nočnih grajskih pošasti). Naslednji dan smo se zelo zgodaj podali na pot, ker nas je čakala še dolga vožnja. Na kratko smo se ustavili v Rogasški Slatini in si ogledali vrelce in točilnice te zdravilne vode. Najbolj pa smo bili presenečeni, ko smo se naenkrat srečali z našim g. ravnateljem. Na žalost smo se morali kmalu posloviti in se peljati dalje proti jugu. Zapustili smo Slovenijo in prišli na Hrvaško. Tu se je vsak na svoj način skušal sporazumeti z domačini; nekateri s svojo slovenščino, kateri so dodali razne čudne naglase, drugi zopet z mednarodno znanimi kretnjami.

Po kratkem ogledu Zagreba, nas je peljal naš avtobus dalje mimo Karlovca v mestoce Slunj, ki se lahko ponaša s krasno prirodno okolico. Na večer nas je naš vodič Gustl povabil na majhno presenečenje. To presenečenje pa ni bilo tako majhno, saj je

bilo — dober meter dolg prašček. Ob tabornem ognju smo ga spelki na različnih. Ob pesmi in mladostni razigranosti je kaj hitro minil večer in se seveda tudi spekel naš prašček.

Naslednji dan smo si ogledali naravne krasote in čudovite slapove Plitvičkih jezer. Človek nehote obstrmi ob lepotah tega naravnega raja, ki ga je tako čudovito ustvarila mati narava tekoma tisočih let. Po strmih grebenih gmijajo slapovi in se takoj zopet spreminjajo v deroče potoke, ki se izlivajo v razna jezera, katera dajejo s svojo skrivnostno zeleno-modro barvo temu svetu svojstven pečat.

Na takem potovanju pač čas zelo hitro mineva in skoraj ne da bi opazili, je bila polovica našega potovanja za nami. Ker je pač neka notranja sila vse vlekla na morje, smo zapustili notranjščino Hrvaške in se podali na obalo morja. Preko Senjskega Bula smo se spustili navzdol v mesto Senj. Pred nami se je razprostiralo v vsej svoji širini morje. Nekje tam zadaj na odprtem morju so se igrali v sončni svetlobi obrisi otoka Krk, ki so nas spremljali precejšnje

pot, mimo Selca in Crikvenice ter so nas zapustili šele ob Bakarskem zalivu. Tudi Rijeka in Opatija sta bila kmalu za nami. Ob Plominskem zalivu smo zopet zapustili za nekaj časa morje ter se podali v notranjost lepe Istre.

Po krajši vožnji smo prispeli v obmorsko letoviško mesto Poreč, kjer pa nismo hoteli več naprej, temveč smo se predali samo še soncu in morskim valovom. Popolnoma smo izpolnili izrek nekega „znanege“ filozofa, ki je dejal: Kako lepo je brezdelje, če temu sledi počitek! Da si ne bi oprekli preveč svojih teles (in nekateri srčne strani), smo se peljali drugi dan na večer v krasno obmorsko pristanišče Pulo. Po ogledu slavnega starega amfiteatra, kjer so ravno priprave za vsakoletni filmski festival, nas je povabila naša „mamica“ na majhno okrepčilo. V prijatni družbi ob čevapčićih in vinu, smo obujali spomine na „mlada leta“, ko smo še dobivali petice zaradi tega, ker smo prevedli fictionia, -ae z zmago in ko smo dobivali še enojke zato, ker smo v filozofiji „pogruntaši“, da sta za nastop sanj, oz. sanjarjenja neobhodno potrebna mladenka ali mladenič; in ko smo se še učili pri glasbi, da Hugo Wolf in Anton Bruckner nimata nič skupnega z Beethovnom. Kaj hitro je minil večer in avtobus nas je spet srečno pripeljal nazaj na naše domove. (Konec prihodnjič)

Knjiga o koroških Slovencih

Slovenska matica v Ljubljani je izdala pred meseci delo dr. Janka Pleterskega „Narodna in politična zavest na Koroškem“. V knjigi je obdelano obdobje med leti 1848—1914. Ni namen tega članka, da ocenimo knjigo glede na njeno vsebino, temveč hočemo z njo opozoriti bralce na delo, v katerem so obdelana važna poglavja slovenske zgodovine, predvsem zgodovine koroških Slovencev.

Na ovoju beremo med drugim:

„Knjiga se loteva doslej malo preučenega vprašanja: pod vplivom katerih poglavitnih gospodarskih in socialnih dejavnikov se je oblikovala od marčne revolucije naprej narodna zavest in politična usmerjenost pri prebivalstvu v slovenskem delu Koroške. Metoda in izsledki dela so zanimivi za preučevanje podobnih procesov tudi v drugih

slovenskih deželah. V prvi vrsti pa so seveda potrebni za osvetlitev gibal političnega in nacionalnega razvoja na Koroškem, pri čemer se dotikajo zgodovinskih korenin nekaterih danes živih problemov obstanka najbolj izpostavljenega slovenskega narodnega življa. To ni politična zgodovina v običajnem pomenu besede, čeprav se na tako naslanja. S smiselnim združevanjem ugotovitev o pomembnih straneh gospodarskega in družbenega razvoja za ugotovitvami, ki jih daje razčlemba posameznih političnih orientacij, skuša knjiga Pleterskega pojasniti vzroke nastanka narodne in politične zavesti na Koroškem, kakršna se kaže pri ljudskih štetjih, pri deželnih in državno-zbornskih volitvah in pri drugih priložnostih v času od marčne revolucije do prve svetovne vojne.“

Lesni žurnalisti Evrope v Celovcu

Za časa letošnjega Koroškega velesejma je vodstvo kot že prej dve leti, povabilo v Celovec strokovne lesne žurnaliste Evrope na 3. zborovanje. Tega tridnevnega zborovanja se je udeležilo okoli 50 žurnalistov in lesnih strokovnjakov iz 11 držav Evrope, med njimi tudi zastopnik našega časopisa.

Zborovanje se je začelo v sredo, 4. avgusta, z ogledom gozdnega in lesnoindustrijskega obrata ekonomskega svetnika Hansa Marescha. Namen te ekskurzije je bil po-

kazati moderno gozdno gospodarstvo v gorovju in industrijsko predelavo lesa.

Z avtobusi smo se jutraj odpeljali na Humperški grad, ki je last Hansa Marescha. Na gradu nas je pozdravil v imenu lastnika glavni gozdar posestva dipl. ing. Werner Niedereeder. V svojem nagovoru je podal tudi kratek zgodovinski pregled gradu te opis Mareschevega posestva, ki obsega predvsem gozdne parcele. Ravno se je dvignila megla in smo uživali krasen razgled s Humperškega gradu po Rožu, po katerem se je vila v soncu blesketajoča Drava. Ta krasen razgled na naše kraje bo vsakemu, ki je to prvič videl, gotovo ostal v lepem spominu. Ing. Niedereeder je nas vodil nato v grajsko kapelo, ki je posvečena sv. Nikolaju in vsebuje stare in primeroma dobro ohranjene freske iz leta 1540 ter dve sliki na steklu prav tako iz 16. stoletja. Pravo doživetje je bil ogled kobilarne haflingerjev na gradu. Konje te pasme lahko imenujemo univerzalne konje, ki so za vse sposobni in ne preveč občutljivi. Prav zaradi tega bodo verjetno preživeli dobo tehnizacije. Ti so potomci arabskih konjev, njih prava domovina pa je Južna Tirolska. V grajskem hlevu so haflinger konji najčistejše pasme.

Zapustili smo na to grad in si ogledali privatno žago Mareschevega posestva, ki je bila zgrajena že leta 1930 in bila takrat najmodernejša na Koroškem. Ima res zelo centralno lego, tako da je najbolj oddaljena gozdna parcela posestva le 25 km. Predvsem zanimiva je sušilna naprava, v kateri se les suši umetno in seveda je ta postopek mnogo hitrejši od naravnega. Ta naprava je najnovejša in je bila zgrajena šele 1959. Kakor sploh koroška lesna industrija, tako izvažajo tudi to podjetje 90 odst. lesa v Italijo.

Brez dvoma pa je bilo za nas vse veliko doživetje ogled tovarne pušk v Borovljah. Ob prihodu nas je pozdravil lastnik Franz Sodja osebno. Z zanimanjem smo si ogledovali potek izdelave svetovnoznanih borovljskih pušk. Ta tovarna spada brez dvo-

In memoriam Antona Šublja

Naš list je že poročal na kratko, da je umrl v Clevelandu znani ameriški Slovenec, glasbenik Anton Šubelj. Na tem mestu hočemo povedati nekaj več iz življenja tega znamenitega pevca.

Anton Šubelj se je rodil leta 1900 na Rodici pri Domžalah v Sloveniji. Ker je imel zares lep glas (bariton), si je šolal svoj glas pri pevskem pedagogu na ljubljanskem konservatoriju. Po dobro končanem pevskem in glasbenem študiju je pel baritonske vloge v Ljubljanski operi. Potem si je svoje glasbene študije izpopolnjeval z nastopi v Nemčiji in Italiji.

Želja ga je potem vlekla v Združene države Amerike. In res ga najdemo leta 1930 že tam, kjer je prirejal koncerte. Nastopal je skoraj v vseh slovenskih naseljih od enega konca morja do drugega, od oceana do oceana. Po nekaj letih bivanja v novem svetu, se je vrnil v domovino, a kmalu je odšel, ker ga je vlekle nazaj v Ameriko. Zaradi svoje pevske in glasbene nadarjenosti si je kmalu pripravil pot v najslavnejšo opero na svetu. Posrečilo se mu je priti v zbor newyorške Metropolitanske opere. V tej slavni hiši je pel do leta 1949, potem pa se je preselil v Cleveland in prevzel vodstvo Glasbene matice, nato pa je bil še pevovodja zborov „Adria“, „Slovana“, „Triglava“, Mladinskega pevskega zbora SNPJ št. 2. Potem je še vodil srbski zbor Njegoš, neki slovaški zbor in pevski zbor East Ohio Gas.

Prva leta svojega bivanja v Združenih državah Amerike je potoval vsak teden v Washington, kjer je poučeval petje na „Washington Institute of Music“. Seveda pa je poučeval petje tudi privatno v Clevelandu.

V Clevelandu, kjer prebiva največ izseljenih Slovencev, preko 30.000, je v teku 16 let naštudiral nebroj koncertov in z njimi žel lepe uspehe. Poleg tega je priredil z Glasbeno matico vsako leto po eno opero in opereto v slovenskem jeziku.

Glasbenik Anton Šubelj je bil od leta 1949 glavni in vodilni delavec na torišču pevske in glasbene kulture med ameriški Slovenci. Kakor prej, ko je nastopal kot solist, baritonist, si je tudi sedaj pridobil spoštovanje in velik ugled s poučevanjem solopetja, dalje kot pevovodja pevskega zborov.

Umetnik Anton Šubelj je bil prijeten družabnik in dobrodošel v vsaki družbi. Bil je široko razgledan, umirjen, blag človek, prefinjen glasbenik in pevec in velik domoljub. S svojo osebnostjo je združeval ne samo obširno umetniško delo vse slovenske nasebine, temveč je tudi prispeval k splošni slogi med ameriški Slovenci in vobče Jugoslavo v Združenih državah Amerike. Iz ljubezni do rodne domovine je s svojo neizčrpno življenjsko silo ustvaril sredi nove druge domovine majhno „kulturno Slovenijo“ in presadil ljubezen do slovenske ljudske in umetne pesmi tudi v srca mladih, ki so bili rojeni že v Združenih ameriških državah.

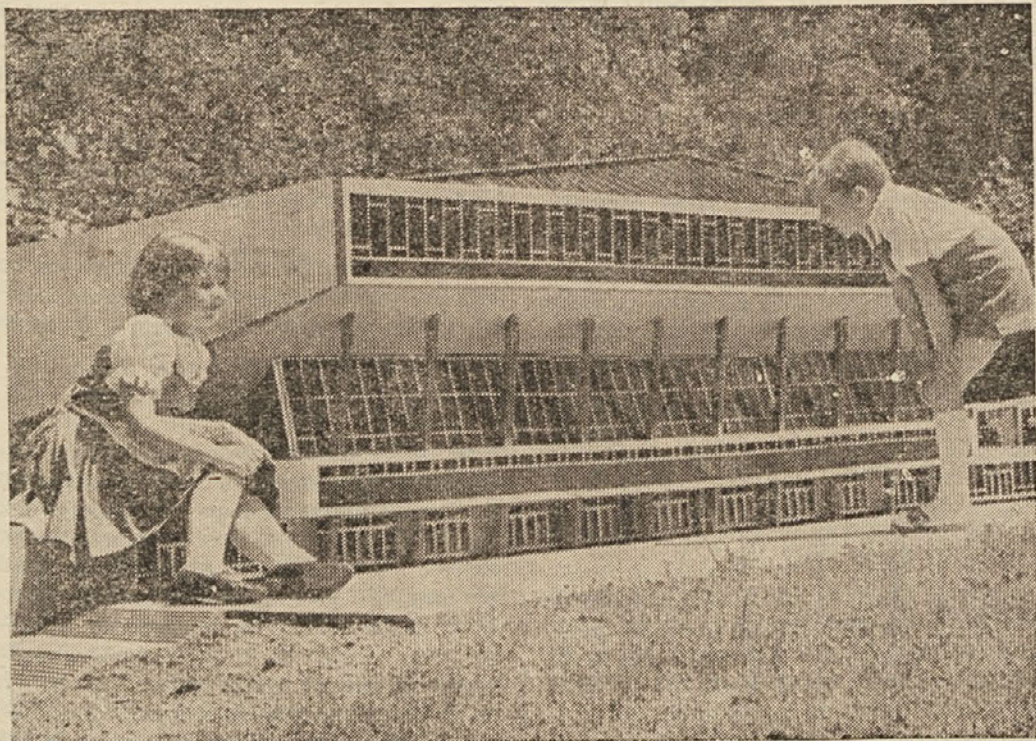
V glasbeno življenje ameriških Slovencev v Clevelandu je smrt znanega umetnika-pevca in glasbenika, Antona Šublja, zasekala globoko rano.

ma med največje in najbolj znane na Južnem Koroškem.

Pot nas je nato vodila v Kočuhu, kjer smo si na licu mesta ogledali kako pravilno zajeti gozd tudi v gorovju ter ga spraviti v dolino. Ob tej priložnosti smo spoznali velike probleme gozdnega gospodarstva, ki so v Avstriji le deloma rešeni. Eden glavnih problemov je seveda gradnja cest v gorskih gozdnih področjih, ki omogočajo spraviti les v dolino brez posebnih poškodb. Naravnost občudovanja vredno je stanje gozdnih cest na posestvu OeR Marescha. V področju Kočuhe so izgradili cesto leta 1954 do idealnega stanja. V povprečju je na vsak ha zgrajene 50 m ceste. Na ta način je seveda mogoče zajeti vse gozdne parcele tudi v gorovju in spraviti les brez prevelikih stroškov v dolino. Kako spraviti les do teh cest na najhitrejši način, nam je pokazala tvrdka Trebitsch z Dunaja z najnovejšim Unimogom 406. Ta Unimog vsebuje vse naprave potrebne za vlačenje in dviganje hloda tudi na večje razdalje.

Tudi narava kaže v tem področju svoje zanimivosti. Tako se nahaja v neki gorski kotlini led pozimi in poleti le približno 2 metra pod površjem in s tem spominja na (Konec na 8. strani)

Dunajska mestna hala v Minimundusu

Letos je novost v Minimundusu tudi Dunajska mestna hala, ena najmodernejših zgradb, mnogim znana po velikih športnih prireditvah in predvsem po uprizoritvah Dunajske drsalne revije. To zgradbo v „Svetu v malem“ ob Vrbskem jezeru lahko opazujete z vseh strani, še celo od zgoraj, kar na Dunaju ni mogoče.

Učenci in učitelji Višje tehnične šole na Dunaju so izdelali ta krasni vzorec. Je 6,5 metra dolg, 4,5 metra širok in 1 meter visok. Za stekleno pročelje so porabili 14 kvadratnih metrov pleksi stekla.

Tudi ponoči nudi Dunajska mestna hala, ko je znotraj razsvetljena, čaroben pogled.

ZIH POLJE

Slovesnost prvega sv. obhajila smo imeli v nedeljo, 18. julija, prvoobhajancev je bilo devet, 7 fantov in dve deklici, med temi sta bila en fantek in ena deklica, ki še ne hodita v šolo, Hribernikova Veronika in Köferjev Günter. Večina staršev teh otrok so tudi prejeli sv. obhajilo.

Na Veliko Gospojnico, 15. t. m., vabimo vse Marijine častilce na naše cerkveno žegnanje. Sv. maše bodo ob pol osmih, pol devetih in ob desetih, vedno pa priložnost za spoved. Le pridite na naše sončne Zih-polje, samo da bo kaj lepše vreme.

ST. TOMAZ — SVINCA VES

(Zgubili smo zavedno ženo)

V petek, dne 23. julija 1965, smo spremili našo sestro, svakinjo in teto Nežo Sturm k zadnjemu počitku.

Mnogo jih je prišlo, da ji izkažejo zadnjo čast in velika množica je šla za krsto, ki je vso pot lepo slovensko molila za dušo rajne.

Četudi draga rajna ni delovala v javnosti, jo je vsa občina častila in spoštovala. Imela je za vsakega pravo besedo in iskren nasvet, vsa poznala je ljudi in razmere.

Tako trdno in vneto je vse svoje življenje služila Bogu in častila materin jezik, da ni bilo človeka, ki bi se drznil to kritizirati. Družina bo le težko, zelo težko preživela to zgubo. Ne samo, da je vse svoje moči posvetila hiši, delala in skrbelo, ne, bila je mnogo več, dobri duh hiše, vedela je vse. Za vse člane družine je bila vzor in njena beseda je zanje pomenila več kakor cele knjige. Tudi groza prenanstva ji ni bila prihranjena. Z vso družino so jo izselili.

Telesno smo jo zgubili, duhovno pa bo ostala med nami in vplivala še najprej. Bila je vzor pobožnosti in zavednosti in to je znala dati naprej.

Posebno se moramo zahvaliti č. g. Janku, č. g. Cvetku in č. g. Krištofu, ki so tako svečano opravili pogrebne obrede ter žalno sv. mašo, ter radiškim pevcom pod vodstvom g. Šimeja Wrulicha. Težko pomnimo pogreba, ki bi bil tako dostojen in lep.

S slovensko molitvijo in pesmijo je bila spremljana preko zorečih polj k cerkvi sv. Lovrenca. Radiški pevci so doma in ob odprtem grobu peli znane domače žalostinke, a zdele so se nam popolnoma nove, tako pretresljivo so jih peli.

Neža Sturm je rajna, a dala nam je še ob smrti pomisliti, da morata biti tudi nam vera in materin jezik temelja življenja.

V petek zjutraj so se zbrali pri hiši žalosti sorodniki in verniki iz fare.

Ob 9. uri je g. župnik Jank iz Radiš ob asistenci g. Krištofa in g. Cvetka blagoslovil in zmolil molitve pred domom, radiški pevci pa so zapeli „Vigred se povrne“! Med petjem in molitvijo je šel pogrebni spreved po polju k cerkvi sv. Lovrenca, ki je podružna cerkev fare sv. Tomaža.

V slovo rajni pa je spregovoril najprej g. Cvetko in nato še g. Jank z Radiš. Pogrebne obrede pa je opravil g. Krištof iz Timenice, v slovo pa so lepo zapeli več pesmi radiški pevci. Vsem, ki so se v tako lepem številu udeležili pogreba pa se je zahvalil ob odprtem grobu g. Krištof, ki je zastopal g. župnika domače fare, ki je bil na duhovnih vajah.

Brata in sestra rajne Neže Sturm in vsa Tomanova družina se vsem, ki so izrekli sožalje, molili in kropili rajno in se udeležili pogreba, pristrčno zahvaljuje.

PEČNICA

(Pogreba, hude nevihte)

Dne 16. julija 1965 se je na Pečnici ob grobu poslovila od pokojne Gašparčeve matere Marije Milk ogromna množica ljudi. Z Gašparčevo materjo smo položili v grob krščansko mater in zavedno Slovenko. Tik pred dopolnitvijo 75. leta jo je dohitela smrt.

Rajna mati je izhajala iz ugledne Vaznikove družine v Spodnjih Borovljah. Pred 45 leti se je poročila in prišla na Pečnico ob Baškem jezeru. Bila je zvesta družica svojemu možu in je kot kmetica z žuljevimi rokami obdelovala Gašparčevo kmetijo. Poleg trdega dela in skrbi pa je rada prebirala naše liste in celo našla čas — saj

Pri nas na Koroškem

Blagoslovitev križa na Peci

Ne le Großglockner - Veliki Klek se more ponašati s križem na vrhu, ampak tudi vsi najvišji južnokoroški vrhovi. Na Jepi ga je lani postavila katoliška delavska mladina, na Obirju so ga pred nekaj leti postavili selski fantje in pa Peca ga ima. Na Dobraču pa sta namesto križa kar dve cerkvi: slovenska in nemška. Lepa navada je to, da na najvišjih gorah stoji križ kot znamenje naše vere, odrešenja in dokaz, da tukaj živi verno ljudstvo in v svobodi postavi križ na najbolj vidno mesto.

Na Peci je križ že bil od leta 1949. Postavljen smo ga ob obletnici tragične smrti Oštermanovega Folteja (Valentin Kaiser), ki se je 9. avgusta 1948 smrtno ponesrečil

pri nabiranju planik (Edelweiß). Bil je iz macesnovega lesa in je stal najprej prav na vrhu Pece in na njem spominska plošča ponesrečenega Folteja. Pozneje so križ jugoslovanski vojaki postavili malo nižje, ker so oni na vrhu napravili leseno piramido kot triangulacijsko točko. Letos pa je strela udarila v križ in ga popolnoma razbila, lesena piramida pa je že zdavnaj razpadla.

Pa je zadnjič hodil po Peci Prutejev Bošt in kar žalosten je bil, da križa ni in da Peca ni več prava Peca in da tako ne gre. Sklenil je, da bo kar sam napravil križ. Ker je ključavničar in priden, ga je v enem tednu napravil, ampak sedaj železnega. Sam je dal material in naredil zastoj! Dobil je še požrtvovalnega pomočnika, Petra Rudolfa (Cirlnovega iz Bistrice), ki je nastavljen v Mohorjevi tiskarni in v soboto sta ves material znesla na vrh. Največ sta trpela ta dva, Peter ima od bremena ves hrbet ožuljen, nekaj so pa pomagali še drugi, na pomoč je prišla tudi Oštermanova Greti.

je imela sposobnosti —, da je za razne prilike zložila kako pesmico. Kdorkoli jo je srečal, se je čudil njenih resnih in treznih besed.

Bila je dobra in radodarna. Noben ni šel prazen od Gašparčeve hiše. Koliko je pomagala svojčas revnim in potrebnim. Občudovali smo njeno neustrašenost pod Hitlerjevimi režimom. Ni se bala povedati resnico in zagovarjati teptano pravico.

Hudo jo je pred vojno prizadela tragična smrt najstarejše hčere. Danes še živi 5 njenih otrok: Sin Hanžek gospodari na domu, sin Francej živi kot živinozdravnik v Borovljah, sinova Zepej in Joka vodita po očetu podedovano lesno trgovino, hčer Mojci pa trenutno pomaga bratu.

Ze pred leti se je zdravstveno stanje matere zaradi preveč dela začelo slabšati. Vendar je do zadnje nedelje pred smrtjo

Na križu je nova spominska plošča, narejena tako močno, da mora vzdržati vsaj 30 let, če je ne uniči strela ali kaka hudobna roka. Vsak tako vidi, da je to spominski križ in Foltejevo slika s posvetilom:

Ljubil si našo zemljo, goré,
po Bogu je hrepenelo srce.
Na gorah doletela te smrt,
presadila v nebeški te vrt.
Prelep zgleđ nam sije tvoj,
prosi za dom in narod svoj!

V nedeljo, 25. julija, ko ljudje za praznik sv. Ane itak radi gredo na Peco, se nas je zbralo kar lepo število na vrhu.

Prišli so iz raznih krajev, največ mladine pa je pripeljal s seboj č. g. Vinko Zaletel. Sedaj, ko se ne pasejo ovce, je bil tako vsaj en pastir z ovcami. On je tudi blagoslovil križ, ker je že prvega blagoslovil in dal sploh pobudo za postavitev križa leta 1949.

Nato je bila pri križu sv. maša. Četudi je bila na vrhu Pece in je bil oltar nadvse preprost, pa je bila sv. maša najbolj liturgična in zato lepa. Duhovnik je maševal proti ljudem, vsi ljudje ob oltarju, in so lepo sodelovali z molitvijo in petjem. Večina prisotnih je prvič doživela mašo na Peci in jim bo zato tembolj ostala v spominu.

V nagovoru je č. g. Zaletel, ki je Folteja poznal, pokazal krasen zgleđ tega idealnega, globokovernega, pa vedno veselega fanta, ki ga R. Banka v knjižici „Junge Helden“ imenuje: „Ein Edelweiß aus den Kärntner Bergen“. Šel je skozi trdo šolo premagovanja, dela in vojske, pa ga je vse še bolj utrjevalo v želji, da postane duhovnik. Če bi se tedaj po sedmi gimnaziji ne ponesrečil, bi danes gotovo kot dušni pastir deloval med svojim ljudstvom.

Ob koncu smo zapeli vsi skupaj: „Marija skoz življenje“. Tudi Foltej je kot dober pevec rad pel Marijine pesmi in zadnja pesem, ki jo je tik pred nesrečo pel na vrhu, je bila Marijina: Mati dobrega sveta...

Veseli smo bili tudi, da je bil zraven Pšovnikov Foltej (Čebul), ki se je prav pred letom skoro na istem kraju kot Oštermanov Foltej ponesrečil, pa kot po čudežu ostal živ. Sedaj je že tako krepak, da je šel obujat spomine na Peco in za plačilo je dobil en del sandal (čevljev), ki jih je lani tam pustil. Na Peco je prišel tudi živinozdravnik dr. Marko Dumpelnik obujat spomine, ko je bil še pastir in so to, kot pravi, bila njegova najlepša leta.

Toda nekaj še manjka na Peci: kravjih zvoncev, ki so tako lepa planinska muzika. Letos je prvokrat, da na Peci ni živine in zato tudi ne pastirja. Je pač to čudno leto krivo, ko je bilo tako dolgo slabo vreme in je tako za živino nezdravo. In ker g. dr. Marko ne more hoditi za kravami, pa hodi za gamsi...

Na Peco pa bomo še radi šli, ker je tako lepa gora kralja Matjaža. Križ na vrhu pa naj varuje tisto Podjuno, o kateri poje Milkina pesem: Oj Podjuna, kako si lepa!

gospodinjila svojemu sinu. Težko je hodila. Lepo in ganljivo je bilo gledati, s kakšno ljubeznijo — kot veleva 4. božja zapoved — so jo sinovi z avtom ob nedeljah pripeljali do cerkve.

V noči od nedelje na ponedeljek (10. 7. 1965) jo je zadela kap. Naglo je prihitel zdravnik in ukazal prevoz v bolnico. Ni bilo več pomoči in tretji dan navrh so jo eno uro pred smrtjo prepeljali na dom, kjer je zatisnila svoje blage oči.

V petek, 16. julija 1965, smo jo pokopali na pokopališču pod Pečnico. Gospod župni upravitelj č. g. Markic Janez je v lepem govoru dal življenje rajne, ki je bila vseskozi verna in potrpežljiva, v vzgleđ vsem.

Znani pečniški moški zbor se je pod vodstvom dirigenta g. Šimeja Trisnika poslovil z ubranimi žalostinkami ob domu, med daritvijo svete maše ter ob grobu od dobre

matere, ki zapušča neizbrisne sledove v našem versko-narodnem življenju.

V četrtek ponoči pa je umrla Žagarčeva mati v Malnicah Marija Woschitz, roj. Graber. Pri jedi se ji je zataknila mala koščica v grlu. Četudi jo je peljal sin takoj z avtom v Beljak in Celovec, ji v bolnici niso več mogli pomagati. Dan po tej nezgodi je začela bruhati kri in opolnoči je že ni bilo več med živimi. V svojem življenju je mnogo trpela, posebno ko je pred trinajstimi leti postala vdova. Tudi pri tem pogrebu je za slovo zapel domači pevski zbor in pečniški g. župnik se ji je v svojem govoru zahvalil za dobro vzgojo, ki jo je nudila svojim sinovom in hčeram.

Ob zadnji nevihti nam je toča uničila sadje in vse pridelke na polju. A tudi hiše niso ostale prizadete, skoraj povsod je namreč toča razbila vse šipe na zahodni strani. Take nevihte se pri nas nihče ne spominja in ker v zadnjem času podobnega neurja ni bilo, tudi nihče ni bil zavarovan proti toči.

Pri nas pa imamo tudi druge zanimivosti in ne samo, da dežuje ali pada toča in umirajo ljudje. Pred kratkim se je Vaznikovi družini iz Spodnjih Borovlje rodil sinček, krstili so ga za Aleksandra; vesela ga je bila vsa družina, od male sestrice pa do stare mame.

SELE

(Kulturna prireditve)

V toplem poletju počiva razen pevskih vaj vse drugo prosvetno delo. Zato smo se malo začudili, ko smo bili za nedeljo, 25. julija popoldne vabljeni v dvorano farnege doma.

Povabile so nas skavtinje iz Trsta, ki tabornijo v bližini Kališnikove žage, da nas seznanijo s cilji in delom te svetovne organizacije in nam na odru pokažejo, kako se pri njih goji družabnost vsak večer ob tabornem ognju. Nastopila so mlada, življenja polna dekleta v svojih krojih s širokokrajnimi klobuki. Prav mično jih je bilo gledati sedeče v polkrogu okoli namišljenega ognja. Po skavtskem pozdravu je zadelo pesem, govornica nam je razložila, kak namen ima ta organizacija, kako se vzgajajo skavti v dobre in plemenite ude človeške družbe, kako jim med taborenjem poteka dan pri učenju, duhovnem in telesnem delu in kratkočasju. Solospjevi, dvospjevi in zborna petje, spremljevanje harmonike, šaljivi prizori so vzbujali v občinstvu navdušenje in veselje, da ploskanje ni hotelo pomehati. Skavtinjam smo za ta lepi in mični nastop zelo hvaležni. Zelimo, da se med našimi planinami in gozdovi telesni in duhovno okrepijo in odnesejo domov lepe spomine na Sele.

Drugi del te kulturne prireditve je tvorila predstava igre „Stari in mladi“. Igralci iz Železne Kaple in okolice so nam jo ob svojem izletu v Sele uprizorili. Ni lahko, posebno novincem ne, nastopiti na tujem odru, vendar moramo priznati, da so dobro igrali, le še malo več občutja in živahnosti v nekaterih prizorih bi bilo želeto. Poučna in pretresljiva po vsebini je dobro podana igra duhovno obogatila občinstvo in bila priznanje za požrtvovalnost igralcev.

Ko bo zgrajena cesta čez Šajdo, si bomo Selani in Kapelčani bližnji sosedji. Takrat bo tudi medsebojna kulturna izmenjava z gostovanji olajšana.

Ravno to nedeljo so mnogi izleteli in romali na razne kraje. Zato se nismo nadejali velike udeležbe. Pa je bila primeroma še prav dobra.

ST. PRIMOZ

Ze dolgo ni bilo več kaj slišati o Slovenskem prosvetnem društvu „Danica“ iz St. Primoža; zato pa nam je v nedejjo, dne 25. julija pripravilo dobro uspel pevski koncert slovenskih in nemških narodnih ter umetnih pesmi. Zbor je vodil pevovalca Hanzi Kežar. Če rečemo, da je koncert uspel, lahko to že sklepamo iz navdušenega ploskanja nabito polne dvorane. Ne samo domačini, ampak tudi tujci so prišli in prisluhnili lepi slovenski pesmi. Čeprav letoviščarji niso razumeli besed, razumeli pa so ljubezen našega zbora do prelepe domače besede.

Darujte za visokošolski dom Korotan!

PODGORJE

(Velika Gospojnica)

Na Veliko Gospojnico je red božjih služb v Podgorjah sledeči:

Ob 7., 8., 9., 10. in 11. uri svete maše v farni cerkvi;

ob 14. uri so pete litanije in blagoslov;

ob 10. uri je sv. maša pri Kapelici.

ŠTEBEN — MALOŠČE

(Nova maša)

Izreden in zelo redek dogodek je bila za farno Šteben pri Bekštajnu nova maša č. g. Janeza Zitterer dne 18. t. m. Ze leta 1913 — torej pred 52 leti — so pozdravili v naši fari zadnjega novomašnika, č. g. Cirila Kanduta, ki je med študijem na Dunaju umrl leta 1922 in bil tudi tam pokopan. Leta 1962 je sicer ponovil med nami svojo novo mašo indijski novomašnik, Matej Maruvathrail, salezijanski duhovnik, ki je študiral v Turinu in so ga dobrotniki iz fare celih osem let podpirali. Na ta izredni farni praznik so se farni primerno pripravljali in se trudili, da bi tudi na zunaj kar najlepše pripravili vse za praznovanje nove maše.

Na predvečer je bil prisrčen in ganljiv sprejem novomašnika. Pozdravna pesem, deklamacije, pozdrav župnikov ter zastopnika faranov, vse je izražalo veselje nad prihodom tako težko in dolgo zaželenega novomašnika. V dolgem sprevedu smo spremljali primicijanta v farno cerkev k petim litanijam, po katerih je novomašnik delil svoj blagoslov.

Jasno in sončno nedeljsko jutro je privabilo ljudstvo od zgornje Zilje, okoliških župnij, sosednjega Beljaka in iz Roža k primiciji v Šteben. Na župnijskem dvorišču so moške in fantje postavili lep oltar z mogočnim starim križem nad oltarjem, obdanim od visokih smrek. Lepo zaokrožen prostor se je kmalu napolnil s številnimi verniki. Šteli so nad 1500 domačinov in tujcev. Po stari, znani pozdravni novomašni pesmi in deklamacijah je novomašnik pristopil k okusno okinčanemu oltarju. Z molitvijo in pesmijo menjaje z moškim pevskim zborom so vsi navzoči spremljali sveto dejanje. Novomašni pridigar, č. g. župnik ziljski Rihard Kogler, je v obeh deželnih jezikih slikal vzvišeno poslanstvo in naloge duhovnikovo v sedanjem materialistično usmerjenem času. Biti mora neustrahšen oznanjevalec in učitelj evangelija, radodaren srednik milosti in pogumen vodnik ljudstva, pripravljen za odpoved, žrtve, neuspehe, preziranje in preganjanje. Da navzoči niso bili samo radovedni gledavci, je prav očitno pokazala obhajilna procesija, ki je kar ni bilo konca. Po zahvalni pesmi se je množica še dolgo gnetla ob oltarju, da sprejme novomašni blagoslov.

Po končani cerkveni novomašni slovesnosti so se zbrali povabljeni gostje v farni dvorani k novomašnemu obedu. Resni in šaljivi govori so se menjali s petjem in deklamacijami, da so prav kmalu minile popoldanske ure. Po večerni pobožnosti pa je napolnila mladina farno dvorano, kamor je bil povabil g. novomašnik. Kot zaključek veselega mladinskega večera ob novomašniku smo gledali še zvočne slike o posvečevanju in delovanju misijonskih duhovnikov.

Naj bi bila ta nova maša, ki smo jo po pol stoletju dočakali, prva v vrsti številnih bodočih novomašnih praznikov med nami.

VOGRČE

(Konja so ukradli)

Kaj takega pa še ne. Konja ukrasti danes, ko jih je itak tako malo, ker jih traktor nadomešča! Pa se je to zgodilo pri Nahbarju v noči od petka na soboto. Gospodar je ponoči slišal rezgetanje konja, šel je v hlev in ko konja ni bilo v hlevu, si je mislil, da je ušel in se kje zunaj pase. Ko ga pa tudi zjutraj ni bilo in tudi uzde ne, je spoznal tatvino. Imajo pri Nahbarju hudega psa, pa smola, prav tisto noč so ga imeli zaprtega v kuhinji, ker se je tako bal nevihte.

Sumijo, da ga je ukradel tisti, ki je prejšnji dan v Velikovicu ukradel moped, se z njim pripeljal ponoči v Vogrče in ga pustil ob poti, kjer ga je zjutraj dobil orožnik. Gotovo je moral dobro poznati Nahbarjevo kmetijo.

Upajmo, da bo žandarmerija izsledila tatu in da bo Nahbar dobil močnega in lepega konja nazaj, če medtem ne bo pri kakšnem brezvestnem mesarju že zlezal v salame.

Pri nas na Koroškem

Gradiščanski Hrvatje na obisku

ST. PRIMOŽ

Ko se je pred nedavnim mudil koroški pevski zbor „Jakob Gallus-Petelin“ na Gradiščanskem, so ga hrvaški poslušalci navdušeno pozdravili in sprejeli. V zameno s tem so nas letos obiskali gradiščanski Hrvat. Skupina hrvaških ministrantov nas je preteklo soboto, 31. 7. in v nedeljo, dne 1. avgusta počastila s svojim obiskom. Č. g. Holmar, ki jih je sprejel in pozdravil, jim je rekel v Velikovicu ob pozdravu besede: „Buh vas primi.“ Poleg č. g. Sukovića sta se pripeljala z njimi tudi brata Šusterja, ki sta vodila petje, ter drugi častni gostje. Čeprav je deževalo, v njihovih srcih ni bilo mračno, ampak sijalo je toplo sonce, kot je dejal g. Suković ob sprejemu pri šentviškem župniku č. g. Krištofu. Zelja Hrvatov je bila, da bi smeli tukaj na Koroškem pripraviti koncert ter sodelovati sv. maši v materinskem jeziku. Po sv. maši v St. Primožu so pri Voglu imeli zanimivo prireditev. V obeh deželnih jezikih je najprej domači župnik č. g. Krištof pozdravil vse navzoče. Zahvalil se je Hrvatom, da so prišli na svojem obisku Koroške tudi v St. Primož. Nato je govoril še predstavnik Hrvatov ter se zahvalil za tako dobro organizacijo. Sledile so pesmi mladih Hrvatov, tamburaši pa so zelo dobro podali njihovo mentaliteto. Povezovalne besede nam je govoril č. g. Suković. Na sporedu so bile pe-

ST. VID V PODJUNI

V nedeljo, dne 11. julija, sta se v St. Primožu poročila Peter Plantev, pd. Smolejev iz Gluhega lesa, in Erna Kolenik iz Dobrle vesi. Vesela svatba je bila pri Voglu.

Mlademu paru želimo vse najboljše!

SVEČE

Sredi najlepšega poletja se je izteklo življenje Kikelnove mame Lucije. Bog jo je poklical nepričakovano, a dobro pripravljeno. Delo ji je vzel iz rok, kot bi hotel reči: „Zvesta služabnica, pridi po plačilo!“ Težko je zadela ta izguba moža in pet sinov. Mati je po dveh dneh nezavesti preminila v 76. letu starosti, po 52 letih skupnega življenja v zakonu.

Vse njeno življenje je bilo služba družini in Bogu. Pokojna mati pa je bila pri sosedi in sovaščanih zelo priljubljena, ker je bila zmeraj dobre volje. Rada je hodila v cerkev, opravljala je prve petke in prve sobote. V hiši so imeli naročene verske liste in Mohorjeve knjige ter so jih radi prebirali.

V soboto, dne 7. avgusta, so številni žalni gostje spremljali Kikelnovo mamo od doma v Kajžah na farno pokopališče v Svečah. Lepo obnovljena hiša, vsa obdana s cvetjem bo zelo pogrešala gospodnjo. Še bolj pa bodo mož in sinovi pogrešali ljubeznivo ter skrbno ženo in mater. Kolikokrat in kako radi so sinovi z družinami obiskovali starše!

Naj Bog sam dá tolažbo možu in sinovom, rajna pa naj mirno počiva v blagoslovljeni zemlji.

SELE — KOT

V nedeljo, dne 25. julija in v ponedeljek, dne 26. julija, na praznik sv. Anje smo bili Kočani na zanimivem izletu v Sloveniji.

Bilo je krasno nedeljsko jutro, ko smo se zbrali pred domačo gostilno Male-Oraže, kamor je bil naročen udoben izletniški avtobus celovškega podjetnika Springerja. Ko smo se prepričali, da ima vsak vse najpotrebnejše s seboj, smo se mirne vesti odpeljali.

V Borovljah je zavil avtobus na ljubeljsko cesto. Brez vsake zamude na meji smo se peljali skozi novi ljubeljski predor, ki ga je del izletnikov šele prvič videl. Tudi pri jugoslovanskih carinikih smo hitro opravili in že smo se spustili po krasni avto-cesti navzdol. Mimo Tržiča nas je peljala pot na Brezje, kjer smo se prvič ustavili in odpravili našo nedeljsko dolžnost. Od tam smo se peljali preko Jseeenic skozi gornjo Savsko dolino v Kranjsko goro, ki je turistično središče te doline. Smrekovi gozdovi z jasami in žuborečimi potoki ter pogledi na bele stene gora vse naokrog so nam nudili užitek.

Po popoldanskem oddihu smo se peljali po izredno lepo urejeni gorski cesti proti prelazu Vrščicu (1611 m). To imenitno speglano alpsko cesto so gradili ruski ujetniki

smi o sladkem vinu, o mladi ljubezni in nekaj šaljivih popevk. Peli so vsi: od najmlajšega palčka do največjega vclikana, od najmlajšega dekleta do sivega starca, zbor in posamezni solisti. Ob spremljavi tamburaškega orkestra je ob koncu ves zbor zapel ganljivo pesem „Radi bi pri vas ostali“. Tudi mi bi se radi še videli!

Drug drugemu smo po uspeli prireditvi ob dobrem gradiščanskem vinu obljubili, da se hočemo kmalu spet srečati ali na Koroškem ali pa na Gradiščanskem!

SELE

Posebno kulturno doživetje nam je nudil v nedeljo, 1. avgusta, obisk mladine iz Užlopa na Gradiščanskem. Iz skioptičnih slik smo mogli spoznati njeno domovino, iz vrste pesmi ob spremljavi tamburic pa, kako živi in poje tam narod na vasi. Zal si izletniki zaradi skrajno slabega vremena in tudi pomanjkanja časa niso mogli ogledati lepote naših planinskih krajev, vendar so dosegli glavni namen: nudili so nam s svojim nastopom bogat kulturni užitek in nam z njim ogreli srca za bratsko vzajemnost. Da smo znali ceniti ta bratski obisk, je pokazala velika udeležba z naše strani in to ob tako slabem vremenu. Takih obiskov si želimo še večkrat!

med prvo svetovno vojno. Na Vrščicu doseže cesta vrh in se spušča v ostrih ovinkih v Trento. Preden se cesta privije do dna, se pokaže na razgledni jasi spomenik koroškega alpinista Julija Kugyja. Trenta je bila menda njegov drugi dom, trentski vodniki so ga vodili na prvenstvene ture, po katerih je v številnih spisih odkrival svetu lepoto Julijskih Alp.

Pri planinski koči pod izvirov Soče smo se zopet spočili od naporne vožnje. Nekateri so se povzpeli kakih 100 m v skalovje, kjer prihaja voda iz zelenega tolmuna v skalni razpokli, k izvirov Soče. Da je ta točka zelo mikavna za izletnike, priča število ljudi, ki smo jih tam mnogo srečavali. Zal se tu nismo mogli predolgo zadržati, ker nas je čakala še dolga vožnja po Posočju.

Reka Soča je lepa po svoji bistrini in svojski živi barvi, ki združuje zelenilo gorskih pašnikov z modrino sredozemskega neba. Glavno lepoto pa ji daje raznolična pokrajina ob njej, ki tako učinkovito spreminja svojo podobo od izvira v osrčju alpskega sveta do izliva na kraju obmorske nizine.

V gornjem Posočju živi malo ljudi, na-

Berimo slovenske knjige!

Nekaj lepih zgledov iz Argentine — Dijaki naj med počitnicami čitajo dobre knjige!

Poleg marsičesa v resnici žalostnega sem tu v Argentini med Slovenci doživel tudi marsikatero lepo reč. Naj tu drugim v spodbudo omenim le nekatere lepe zgledne velike ljubezni do slovenske besede.

Naša gospodinja Ivanka Aleš ima npr. naročeno Duhovno življenje, po dva izvoda tukajšnjih Božjih stezic in Katoliške misijone. Dokler je zmogla, je naročala tudi Svobodno Slovenijo. Menda skoraj prav vsako slovensko knjigo kupi, včasih celo po več izvodov, da jih podari družini svoje nečakinje, kjer dohodkov ni v izobilju, berejo pa radi. Duhovno življenje in Božje stezice dá ob koncu leta celo vezati.

Gospodinjji pomaga gospodinjska pomočnica Marija Žun, ki je v življenju kot kmečka dekla morala veliko pretrpeti. V semenišču ne eni ne drugi dela ne manjka. Ne ena ne druga nimata prav posebno velike plače. Pa tudi Marija Žun zna od skromnih dohodkov veliko odtrgati za liste in knjige. Naročeno ima Duhovno življenje, Božje stezice, Katoliške misijone in Svobodno Slovenijo. Tudi ona bo vsako dobro knjigo in molitvenik vselej med prvimi kupila. Včasih kupi celo več izvodov. Ker tu nima domačih, da marsikako knjigo oziroma molitvenik v kako znano družino, kjer si kaj takega teže privoščijo.

Tu v Argentini živi več družin, ki so v bližnjem sorodstvu s pokojnim prelatom dr. Antonom Breznikom, znanim slovenskim jezikoslovcem. Tu je npr. tudi Rode-tova stara mama, prava sestra omenjene-

V. PASTORALNI TEČAJ SLOVENSКИH ZAMEJSKIH DUHOVNIKOV

bo prihodnji teden v Celovcu v semenišču in sicer dne 18. in 19. avgusta. Predavanja so dopoldne in popoldne. — Vsi slovenski duhovniki so nanj prisrčno vabljeni. Prosimo, da pošljejo prijavnico, če želijo tudi kosilo. To bo drugi tečaj te vrste v Celovcu. Pretekla leta je bil en tak tečaj v tržaški, v goriški in videmski škofiji.

selja so raztresena le po dolini nad katero visijo grozeče gorske stene. Življenje prebivalcev tega kraja mora biti težko, smo si mislili, ko smo mimogrede gledali ta nerodovitni gorski svet.

Na poti v Novo Gorico smo se ustavili še v Kobaridu. Po vojni so na trgu, kjer je toliko let plapolala italijanska trikotlora, postavili velik in mogočen spomenik pesniku Gregorčiču. Tu smo se spominjali velikega slovenskega pesnika.

Po krajšem oddihu v Kanalu — eno najslabokvejših naselij Slovenije, kjer je naš rojak Banči Olip na kratko obiskal svoje-ga prijatelja iz prve svetovne vojne, smo prispeli zvečer v Novo Gorico. Poiskali smo si že rezervirano prenočišča.

V ponedeljek, 26. julija, nas je omnibus zapeljal po strmih in ozkih cestah na Sveto goro. Bili smo pri sv. maši, ki jo je imel mladi koroški duhovnik iz velikovškega okraja. Od tod se nam je nudil lep razgled daleč naokoli. Ogledali smo si mogočno cerkev in zvedeli tudi za njeno razgibano zgodovino, za hude borbe med prvo pa tudi drugo svetovno vojno.

Nadaljnja pot nas je vodila proti vzhodu skozi Vipavsko dolino v Postojno. Z velikim zanimanjem smo si ogledali jamo, čigar naravna lepota je napravila na vse globok vtis. Preko Ljubljane, Kranja in Ljubelja nas je šofer, s katerim smo bili zelo zadovoljni, srečno pripeljal pozno zvečer domov.

H. V.

„ROŽANSKI FANTJE“

bodo priredili v nedeljo, 22. avgusta 1965, ob 20.15 uri zvečer v Kulturnem domu v Ločah

pevski koncert

na katerem bosta nastopila poleg „Rožanskih fantov“ še Tamburaški zbor iz Sveč in St. Janža ter Pevski zbor „Jakob Gallus - Petelin iz Celovca.

K tej izredni prireditvi vsi prisrčno vabljeni!

Jazz in njene popevke...

Dekle dvajsetih let ne vzdrži več doma. V službo hoče, vseno kam, doma ji je nezno; ne razume se ne s starši, ne z brati in sestrami. To dekle je pristna predstavnica današnje kmečke mladine, ki ob spremenjenih gospodarskih razmerah izgublja smisel za kmečki stan in delo na njem.

»Pomagajte mi kam v službo, daleč proč od doma, tudi na konec sveta; vsi grede v tovarne, v mesto, tudi jaz hočem.«

Potem pride v službo. Zadovoljna je; vse je tako, kakor si je želela. Drug svet, drugačno delo, dobri, prijazni ljudje, nihče ji žal besede ne reče; plača je lepa, prijetna sobica, dobra hrana; skratka, več kakor si je mogla misliti v svojih sanjah.

Toda ne mine dolgo, že se začne težave. »Pomagajte mi, ne vzdržim več! Ni hujšega življenja kot so...«

Bolj ko vlečete iz nje, kaj se je zgodilo, bolj vidite, da je vse tako, kot je bilo prvi dan službe; plačo so ji celo povišali. Kaj se je torej zgodilo?

Samo v njej je nemir, to je vse. Sporekla se je s svojo delovno tovarišico. Prej sta si bili najboljši. Zdaj je kar vse prekinila z njo. Njena prijateljica pravi, da ne ve, zakaj. Jo pač nekaj »prime«.

Čez nekaj dni je zopet vse v redu, kot bi ne bilo ničesar. Toda na mah jo zopet prime neznan domotožje.

»Kaj delam tu, mama pa gara doma sama, brez mene?« Ko pa ji gospodinja svetuje, da naj se vrne domov, je brž vsega domotožja konec.

Če je treba pomagati pri »moških« opravilih, je prva pripravljena. Kar neko moško brezsrčnost razodeva do vsch bolečin, pri ljudeh in živalih. Če jo kaj prime, je kakor mačka, ki bi ušla preko vsch dreves in streh...

»Rada bi šla v tujino, kam daleč, pa četu tudi na konec sveta. Vi ne veste, kako težko živim...«

»Toda doma si isto rekla in ko si prišla sem, si bila zadovoljna. Ko boš prišla drugam, se bo ponovilo isto.« Toda dekle vztraja pri svojem.

»Ne zavedaš se, da sta nemir in nezadovoljnost v tebi. Kamor boš prišla, povsod boš sebe in svoj nemir prinesla s seboj. Ta nemir moraš pustiti tu. To se pravi: tu se moraš najprej pomiriti, šele potem boš zmožna drugje zadovoljno in srečno živeti.« Dekle zvrta krivdo na druge.

»Če boš ostala takšna, se tudi poročiti ne boš smela. Tak človek ni za zakon, ki se bližnjega takoj naveliča, ki bi rad kar naprej menjaval službo in dom. Noben mož ne bo vzdržal ob tebi.« Sedaj dekle obupuje...

»Saj vem, da sem nezno. Jaz sploh nisem za nič drugega, kot da si vzamem življenje. Meni ni zanj.« Tako pada iz skrajnosti v skrajnost. V trenutkih potlačeniosti pa je prav tako brezobzirna do sebe in bi bila zmožna vreči svoje življenje od sebe.

V svojem času se ji zaohče šumnega veselja. Tedaj, pravi, da pozabi na vse. Čisto

ZA MLADINO IN PROSVETO

Človek s slabo vestjo...

Med ameriško državljansko vojno, ko je bil predsednik Abraham Lincoln zaradi pomankanja fotografij manj poznan, je nekoč šel obiskat ranjene vojake v neko bolnišnico. Ko je prišel pred vhodna vrata, je mlad človek, ki ni nič pazil, Lincolnu podrl na stopnice. Stopil je k predsedniku rekoč: »Ti velika, suha, sloka neroda, zakaj ne paziš, kam greš?« Lincoln pa je s tal, kjer je ležal, pogledal proti njemu in vprašal: »Mladi mož, kaj te muči v notranjosti?«

Lincoln je poznal človekovo naravo dovolj dobro, da je vedel, da je oni krivdo v lastni vesti nameril na drugega.

Zanimivo je opazovati pot, skozi katero gre slaba vest. Slaba vest proglasi za krivtiste, ki so nedolžni. To se dogaja v vsakdanjem življenju, v privatnem in javnem delovanju. Zlasti se to dogaja v politiki,

kjer je treba najti večkrat krivca za zavrženo pot, za zločinstva in nedolžne žrtve, — kar je redni pojav v državah, kjer vlada nasilje in diktatura.

Obtežena vest modernega človeka je tako prešla v drugo stopnjo, v kateri so nedolžni krivi. Očitajoča vest hoče pomiriti svoj notranji boj z napadi na krepostne, poštene. Zakaj nezvesti mož vedno dolži svojo ženo njenih prestopkov, zlasti takih, ki jih ni nikdar zagrešila? Zato, ker je njena zvestoba obsodba njegove nezvestobe. Zakaj so oni diktatorji — veliki in mali, — ki imajo krvave roke iz strašnih vojnih in povojnih časov tako neugnani v svoji trdoti in krivičnosti? Zato, ker je življenje v pravičnosti in ljubezni neprestan sodnik njihove hudobije.

Njih slaba vest je, ki pravi: »Kamnažite jih, ožigosajte jih, umažite jih s svojo umazanijo...«

Ali bomo šli v Bangkok?

Mladina je polna življenja. Hoče ustvarjati nov svet in novo življenje. Zato se zbira v skupine in v zveze. Po zadnji vojni velja to zlasti za mladino, ki vsak dan odhaja delat proč od svojega doma. V zadnjih 20 letih se je organizacija katoliške delavske mladine razširila daleč izven Evrope v vse daljne dežele, po Ameriki, Afriki in Aziji.

Tudi med nami so fantje in dekleta, ki se zanimajo za ta pokret delavske mladine. Zato poročamo, da se je svetovna žosistična zveza, ki jo je ustanovil znani — nekoč ka-

gonsko se predaja godbi, zato ji tako ugaja jazz-muzika. To je namreč glasba in petje gonov, ne čustev. V njej se razodeva in izživlja nemir, kjer glasovi drug drugega izpodrivajo, ne marajo melanholičnega počitka in tihega užitka, kakršnen je značilen za našo ljudsko pesem in ki prav zato tako blagodejno vpliva na človekovo čustva. A za to melanholično pesem je potreben tudi človek, ki se mu nikamor ne mudi, ki se mu hoče mirne urice in poglobljenega čustvenega izliva. Jazz pa je divji in ga zato potrebuje človek, ki je v samem sebi nemiren, da daje v njem duška svojemu brezobzirnemu gonu, težnji neznanu kam, da prevpije v sebi vsako nežnost in sočutje. Jazz je človeku slekel čustva in razum; nagil gon se podi od zvočnika do ušes in zajema v svoj vrtinec nemirnega človeka.

nonik, danes pa kardinal — Jožef Cardijn, začela pripravljati na svoje svetovno posvetovanje. To posvetovanje je bilo zadnjikrat v Rio de Janeiro in sicer leta 1961. Letošnje posvetovanje bo na drugem koncu sveta — v Bangkoku v Siamu ali kakor sedaj pravijo v Tajlandiji.

Azija je največja zemljina in na njej živi dva tretjini vsch ljudi na svetu. Med temi ljudmi je ogromno mladih delavcev in mladih delavk. Koliko med njimi je brezposelnih, koliko jih ima druge težave in probleme! Toda kljub težavam se tudi tam ustvarjajo mlade skupine, ki hočejo prinesiti delavski mladini boljše razmere in svetlejšo bodočnost. Tudi Azija se giblje in zbira pod zastavo krščanskega delavskega mladinskega gibanja.

Nalašč so izbrali Bangkok za sedež letošnjega svetovnega posvetovanja delavske mladine, ker je tisti konec Azije ves v gibanju. Tam vse vrc, tam blizu je vojna, tam rastejo nove množice človeštva in iščejo, kako priti do sreče.

To svetovno posvetovanje krščanske delavske mladine bo že tretje. Priprave v Bangkoku vodi Snan Vongsuthee, mlad tiskar iz Bangkoka. Ta vodi tajlandsko delavsko mladinsko organizacijo.

Na tem posvetovanju, ki bo letos decembra, misli 300 zastopnikov delavske mladine z vsega sveta razpravljati o »delavskem

metru in zgovorni gospe sodnikovki. Rajši domov, dasi je bilo tudi na Grozdokovem vrtu lepo in prijetno...

Veselo je bilo pri mizi, za katero so sedeli igralci. Ribniški študent je zbijal šale, da niso prišli iz smeha in dobre volje. Odprl je šolo za izgovarjavo ribniškega narečja. Smeha ni bilo konca ne kraja. In petja prav tako. In šal in dovtipov na koše. Kdaj se je priplazila na vrt noč, ni nihče opazil.

»Metka, gospoda odhaja! Pojdi in poslovi se od njih! Kličejo te!« Za nič na svetu ne! Metka zbeži z vrta v gostilno. V veži so ljudje, plane v gostilniško sobo. Tam sedi France, sam. Razmršeni lasje, rdeče, motne, zbegane oči. »Metka!« zajechi.

Metka zbeži iz gostilniške sobe. V veži skoraj butne ob orožnika.

»A, tu ste, gospodična Majda!« Ko da jo je iskal in je vesel, da jo je našel, govori. Kakor da ji hoče Bog ve kaj povedati, se obnaša. Pa se mu bleščijo, gorijo in žarijo oči, ko da ga je deklíčisto očaral.

Metka ne ve, kaj naj bi ji imel posebnega povedati orožnik in čemu stika z njo. Iz veže hoče nazaj na vrt med igralce. Morda so med tem že oddrdrale kočije z gospodo. Na stopnicah jo prestreže Vekoslav.

»Gospodična Metka!« Kaj naj bi ji le imel razodeti razneženi obraz gospoda s sodnije in njegov topli, mehki glas? Tudi njemu se bleščijo, gorijo in žarijo oči, morda še bolj kot orožniku.

Za njo je prihitel orožnik. Začudeno in zvedavo pogleda Vekoslava, Vekoslav pogleda njega. In Vekoslav ne pove, kar ji je mislil razodeti in orožnik ne izvrši, kar je mislil, ko jo je iskal po veži in je prihitel

Otroški kotiček

Žalik žene v triglavskem pogorju

V Jezerski dolini in na skalnati Komni je bil v pradavnih časih planinski raj. Tod so prebivale dobre žalik žene. Pogosto so prihajale v dolino med ljudi in pomagale ubožcem. Pastirjem so kazale zdravilna zelišča, po golih pečinah pa so dale rasti sočnim travam, da so se pasle kozce. Niso pa marale, da bi jim kdo sledil v višave. Vsakogar, ki se je približal njihovim bivališčem, so odgnale s kamenjem, plohami in nevihtami.

Visoko gori v triglavskih planinah so se pasle njihove bele divje kozce. Vodil jih je močan kozel z zlatimi rogovi, ki so ga imenovali Zlatorog. Temu ni moglo nič do živega. Če ga je zadela lovčeva krogla, je iz vsake kaplje njegove krvi celo na goli skali zrasla čudovita triglavska roža. Ta mu je takoj vrnila zdravje, če je použil le en sam njen list. Še večjo moč pa so imeli njegovi zlati rogovi.

Kdor bi dobil samo majhen košček tega roga, bi dobil lahko vse zlato in srebro, ki ga je v gori Bogatinu varovala mnogoglavka kača.

To je zvedel tudi bogastva lačni tujec. Splezal je na Bogatin in se oprezno približeval Zlatorogu. Videl ga je, ko se je z rogom dotaknil kače. Ta je postala vsa krotka in pustila, da si je Zlatorog v zlatem studencu, ki teče skozi jamo v Bogatinu, pozlatil roge.

Tujcu se je res posrečilo, da je dobil košček roga, ki si ga je Zlatorog oškrunil ob skalovju. In je šel ter začel prenašati dragotino iz Bogatina.

Tako ravnanje pa je užalilo žalik žene in zapustile so triglavske planine. Z njimi so izginile tudi bele kozce. Zlatorog pa je z rogovi razril pašnike in zelenice in namesto njih so zdaj same skalnate pušcave.

Ljudska pripovedka

značaju krščanske delavske mladinske organizacije. Pregledali bodo, kako so izvedli štiritletni načrt iz Ria 1961 in naredili bodo novega. V Bangkoku bodo izvolili tudi nov svetovni odbor žosistične organizacije.

Mi ne bomo šli v Bangkok. Pač pa moramo tu na Koroškem v istem duhu narediti kaj več kot doslej za vzpostavitev katoliške delavske mladine. Spet morajo oživeti skupine, kjer so zamrle. Iščeimo mladih voditeljev, mladih voditelje! Na plan!

MATIJA MALEŠIČ:

3

V ZELEDEM POLJU

roža

Gospe je študentovska predrznost zaprla sapo in pregnala zgovornost. Tine je izkornistil priliko in vstal. »Moram k svojim igralcem!« Na prigovarjanje je obljubil, da se vrne, brž ko utegne.

Metka se je takoj pokesala, da ni odšla s Tineto. Sodnikovka se je menda hotela maščevati nad študentom in je Metko prevzela geometru: »Le glejte, gospodična Metka, da vam ne pobežne v bogoslovje.«

Metka je bila bolj v zadregi ko prej ob geometrovih besedah, ko jo je sodnikovka zanesljivo in s tihim glasom vprašala: »Vam je že napisal kako pesem?«

Kje si Tine, da poveš zgovorni gospe zopet kako, ki ji bo zaprla sapo in zajezila zgovornost?

»Rdečica na vaših licih in zadrega v očeh vas razodeva, gospodična Metka! Je res fant od fare, vaš Tine! In še pesnik in pisatelj povrh! Kajne, gospodična Metka, da je to nekaj čudnega, kako nas vleče k pesnikom in pisateljem? Posebne vrste ljudje so, imajo v sebi nekaj... nekaj... kaj vem, kaj. To veste in čutite vi sami bolj ko jaz. Ne?«

Metka je kar stekla od gosposke mize. In ko so zopet poslali ponjo, je bila trdno odločena, da rajši pobežne domov, kakor pa da še enkrat pade v roke vsiljivemu geo-

sedaj za njo. Ko da ju je sram, hočeta zdaj drug pred drugim skriti tisti ogenj v očeh.

Metki pa že hiti naproti od mize, pri kateri so igralci, Kalumet, Amerikanec.

»Kod hodiš, junakinja današnjega dne, Krista...« In angleške besede.

Metki je nerodno in neprijetno. Mož misli, da sme do mile volje mučiti, kogar hoče, samo zato mučiti, ker ima dolarje. Tisto o junakinji današnjega dneva je pobral od geometra, ki jo je prišel klicat, da bi se šla poslovit od gospode. Tudi je slišal, da ji je rekel geometer Krista Rückova. Tega drugega si ni zapomnil, kliče jo le za Kristo, ker pač misli, da je to ime Bog zna kako imenitno in lepo, da ga Metka najrajši sliši, kajti drugače bi jo gospod, kakršnen je geometer, gotovo ne bil klical tako. (Geometer je razlagal, kako lepo je igrala v Ljubljani Krista Rückova Majdo. Širokoustnež in prilizjenec je seveda vse to povedal le zato, da je mogel zatrditi Metki, da je danes igrala lepše ko Krista Rückova in da bi jo ta za njeno igro zavidala.) Res, pravi Kalumet, lepšega imena ti niso mogli zdeti, starina amerikanska! Krista, Krista, Krista! Pa ne več, zakaj in kako je to mislil geometer. Učen, zanimiv in zabaven hočeš biti, pa si smičen, da je joj. Kalumet!

Metka opazi, da orožnik in Vekoslav nista preveč vesela Kalumetove navdušenosti.

Bog ti daj zdravje, Gašper, Lisjakov Gašper, študent od Ribnice, da si spregovoril in rešil Metko pred vsiljivim starcem, pred Vekoslavom, pred orožnikom pa tudi pred tistim nesrečnikom iz gostilniške sobe, ki bulji tam z okna nanjo ko jastreb, ki hoče plati na pišče.

»Igra je igra, Majda, Metka, Krista — imate morda še kako ime?«

»Junakinja današnjega dneva...« skuša Metka posneti Kalumetov glas.

»Slišal sem, pa tega namenoma nočem reči. Slava vam že tako preveč sili v glavo. Premalo smo vam, ki nas nihče tako ne časti, hvali in ne povzdiguje ko vas.«

Ali misli sedaj študent resno ali se po svoji navadi zopet šali?

»Povsod ste: pred gospodo, v gostilni, le pri nas ne morete vzdržati...« pripravlja študent mesto poleg sebe. »Če se vam ne zdi preponiževalno...«

Oj, kako rada sede Metka k njemu! Lepšega mesta sploh ni pri vsej dolgi mizi, ni ga pri nobeni mizi na vsem svetu. Študent od Ribnice jih danes siplje kot iz rokava, vedno nove, veselejše, zmerom bolj šaljive... Od drugih miz prihajajo poslušat. Pa ji ponudi prostor poleg sebe!

Vekoslav in orožnik se potuhneta in se zgubita nekam med mize. Kalumet se pa mota, mota okoli Metke in gleda, kako bi se vgnezdil ob njej ali vsaj blizu nje.

»Gospod... gospod...« Študent je v zadregi, ker ne ve, kako bi rekel Amerikanecu.

»Kalumet!« šepne Metka študentu.

Bučen smeh med igralci. Amerikanca je hipoma minila prijaznost pa tudi vsiljivost.

Metka je bila srečna. Zavidale so ji tovarišice mesto ob Ribničanu. Ko se je vrnil Tine, je brez obotavljavanja sedel na drugo stran k njej. Naučiteljjeva Vida ni mogla skriti, kako zelo jo boli Metkino odlikovanje in priznanje. Učiteljščica ni hotela sprva igrati s kmečkimi fanti in dekleti! Prav ti je, na-

P ∞ I ∞ S ∞ A ∞ N ∞ O

B ∞ R ∞ A ∞ N ∞ J ∞ E

M. T.:

Pot za Dravo

(Nadaljevanje in konec)

Blizu mesta se je pripeljal na kolesu proti njima neki moški, v kratkih hlačah in z zelenim klobukom. Izenadilo je Franca, da je bil inženir Wagner, njegov predstojnik. Francu je bilo na moč nerodno, da se bosta srečala, da ga bo inženir opazil in še s to tržjo in še tak čas, ko bi že moral hiteti k baraki in iz nje delavcem izročiti orodje in odkleniti ladje na Dravi. On, vodja delavcev, se ukvarja z nošo trže in se zdaj mudi še tu blizu mesta! To ga bo inženir pogledal! Kaj mu bo rekel? Lepa reč tako srečanje! Franc je bil od zadrege kar moker po hrbtu. Tudi Tunika je inženirja Wagnerja spoznala. Vsa odrevenela je zaječala: »Kristus, kaj bo!« Čemu je možu dovolila, da ji je ponesel tako daleč, do mesta? Kako ga bo okregal gospod nemški inženir!

Inženir Wagner je zares začudeno pogledal, ko je Franca zapazil pod tržnim jerbasom in še obloženega s cekarjem in mlečno kanglo. Ustavil je kolo in celo stopil z nje-ga in dejal po nemško:

»Vi, Franc? Že do mesta ste to jutro prišli? No, prav! Zeni je zares treba kdaj tudi pomagati!« Glas mu je bil prav prijazen.

»Samo do sem, gospod inženir, samo do sem, oprostite, samo do sem!« je hitel Franc z opravičevanjem. »Ponesel sem ji in sedaj se nemudoma vrnem. Kar neslo me bo tja k delavcem!«

»No, zaradi kakšne minute zamude se svet ne bo podr! Sicer pa, če hočete, lahko barako jaz odprem! Imate s seboj ključce?«

»Hvala vam, gospod inženir, če ste tako dobri!« se je Franc s pomirjenim srcem zahvaljeval. Pa se ne bom veliko zamudil. Najbrž bom istočasno z vami pri baraki! Vendar za vsak primer...« Odložil je mlečno kanglo in cekar in tržni jerbas ter naglo segel v hlačni žep po ključce.

»Le ponesite svoji dobri ženi njeno težko tržjo!« je rekel inženir Wagner, vzeli ključce in spet skočil na kolo.

Franc ni vedel, kako in kaj bi. »Ali te je gospod inženir morda okregal?« je Tunika, ki ni razumela nemški, skoraj zajokala pred Francom. »Jezus, kaj sem ti dovolila sem gor do Grajene?«

»Nič me ni okregal! Dober človek je! Ženo ima in otroke in najbrž razume, kaj je življenje. Le inženir Prunsky je brez srca. Za druge seve! Zase in za svojo nališpano gospo, ki vlačič s seboj tistega malega zavajenega psa z odedjico čez hrbet, seveda ne! Gorje, če bi naju on srečal!«

»Bogu hvala in Mariji Gorsk, samo da se ni zgodilo kaj hudega in da se ne bi, daj Bog!« Tunika je sklenila roke kot pri mo-

litvi. »Zdaj boš pa, oče, res moral nazaj!« je zaskrbelo ženo.

Franc je prikimal:

»Zares! Le zato se bojim! Preveč stvari si nabrala in naložila! Kako bi?« Ozrl se je okrog sebe. Pravkar je prihajala neka ženska. Hvala Bogu! To poprosi, da poneso Tuniki vsaj tržni jerbas. Ženska se je celo sama ponudila.

Franc je pomirjen položil tujki na glavo tržni jerbas in ženi del v roko kanglo in cekar.

»Pa srečno in varno hodi, mati! Vi, Arnuševa, pa se zglasite kaj pri nas, da vam povrnemo!«

Zenski sta odšli, Franc pa se je z vso naglico zagnal nazaj. Bližnjice je izbiral, skakal čez drn in strn. Rogoznico je kar preskočil. Po gozdu jo je urno mahal med največjimi jagnjedi in topoli. Ni jih utegnil ogledovati in precejevati, koliko desk, lat bi se iz njih dalo urezati. Ni utegnil razmišljati, koliko voz dobre travine zraste v tem lesovju in koliko kravjih peljajev stelje se v jeseni tod nagrablja. Le to je vedel in občutil, da hiti skozi lesove, po lastnini bogatinov tam v tretji in četrti vasi, ki že itak imajo širne gozdove, njihve in travnike tudi še drugod, v Halozah pa celo vinske gorice. Pa naj jih imajo, naj se kopljejo v svoji bogatiji in skoposti! Malo jim tekne in nudi sreče! Ta je od samih dobrot bolan, drugi se od prevzetije tožari, tretjemu se vlačič žena, četrti je brez otrok in bo kljub polnim kadem umrl osamljen. Vse bo prešlo v druge roke... Franc je za zdaj sicer kočar, toda ima Tuniko, dobro, zvesto in ljubečo Tuniko in ljube otroke, ki ga komaj čakajo, da pride z dela, da se ga oklenejo okrog pasu in kolen. Kmalu bodo že sami poprijeli za delo in se bodo Zelenkovi že prerinili naprej. Franček bo gospodar! Že sedaj se tako rad suče krog voza in vprežene krave! Micka bo tudi pridnih in urnih rok. Materi že nosi v kuhinjo polena in ji zavrti celo kavni mlinček. Kaj bo pa s Konradom? Do nedavnega je kazal nagnjenje za godca. Pa se je najbrž naveličal. Harmoniko je predrl in vanjo natlačil trave. Zdaj je s police zvelkel vse knjige in iz predalov vse molitvenike. Kaj bo le z njim? Bog mu daj pameten poklic!

Še ob tistem, ki ga je mati nosila pod srcem, se je pomudil oče Franc.

»Daj Bog, da bi zdrav prišel na svet!« je s tihim vzdihom zaprosil Boga. Obšla ga je bridka skrb, ga li bo otrok sploh kdaj poznal, če bi tudi njega, družinskega očeta, pobrali na vojsko in odvlekli v Galicijo. »Kristus, kaj naj počne žena s štirimi otro-

ki, če tudi njega odtrgajo družini in domu!«

Franc je pritekkel k baraki ob Dravi, kjer ga je že pričakovala gruča delavcev, tisti trenutek, ko je v mestu odtulilo sedem. Ustrašil se je, da delavci z lopatami in krampi in samokolnicami še niso v ladjah, še ne odriavajo velikih tovornih splavov na vodni tok tja na dravske otoke po kamenje. Iz gruče je pred zasoplega Franca ves ozvoljen stopil inženir Prunsky. Franca je spreletelo. Kako, pa inženirja Wagnerja še ni? Prav inženir Prunsky mora ujeti Franca pri zamudi? Sicer pa prave zamude niti ni!

»Ali vas ni sram, Franc, vodja delavcev, da vas še ni? Ali naj mar razderemo barako, da si bodo delavci vzeli orodje? Takšna je vaša skrb za službo in delavstvo? Pri meni ste izgubili vse zaupanje! Dolžnost in red, to je prvo! Kje imate ključce? Odprite brž!«

»Gospod inženir,« je Franc ves prepaden

ki je komaj čakal, da bi kdaj spodrinil Franca.

Francu je bilo, kot da mu je kdo nož zasadil v prsi. Drgetal je in ni vedel, kaj bi dejal. Ali naj pove inženirju, čemu se je zakasnil, kdaj in kje in čemu je inženirju Wagnerju izročil ključce. Ne, ne more, ne sme tega povedati človeku, ki bržčas še ni okusil življenjskih težav in bridkosti.

Tedaj je izza ogla že privozil inž. Wagner. Skočil je s kolesa in se ozrl po delavcih. Prvega je opazil Franca, na to še inž. Prunskega.

»Dobro jutro, kolega gospod Prunsky! Ho, Franc, kaj ste že tu? Vi ste pa zares urni in skrbni! Še smrti boste menda ušli in prišli na delo na Dravo!«

Inženir Prunsky je sprva mislil, da si je tudi Wagner privoščil Franca. Potem je pa spoznal, da govori resno in pohvalno, in je začudeno ostrmel. Franc bi inženirja Wagnerja najrajši poljubil, da mu je pred de-

IVAN CANKAR:

Kaj boš skrivala

Kaj boš skrivala
plašni obrazek svoj,
kaj boš obračala
pogled od mene?

Sanja tam bajke
o duhu vijoličnem
in nad njo plavajo
lunini žarki...

Čas je bil, ljubica!
Tiho zdaj v grobu spi
tvoja in moja
vesela mladost.

Daj, le odkri obraz...
Okno zagrniva,
da ne boš slišala
slavčevih pesmi —

da ne boš videla
revice lilije,
plašno drhteče tam
v vetru polnočnem.

iskal izgovor, »zanesel sem se na gospoda inženirja Wagnerja! Njemu sem izročil ključce in on mi je obljubil, da bo sam odprl delavcem...« Po resnici je povedal Franc.

»Vas ni sram, da hočete ogrditi še mojega tovariša inženirja Wagnerja? Vam so bili izročeni ključci in vi morate skrbeti, da bo že deset minut pred sedmo baraka odprta in ladje odklenjene. Zdaj pa je točno že pet minut zamude! To zamudo bom zaračunal vam! Red in dolžnost, ali pa vse popustite in pojdite! Upam, da se bo vaš namestnik Tekmec drugače izkazal!«

»Kakor boste želeli, gospod inženir, kakor boste želeli!« se je brž oglasil Tekmec,

lavstvom spet vrnil čast in ugled, inženirju Prunskemu ter Tekmecu pa dal zaslužen pod nos.

»Kaj pa je bilo, gospod Wagner, da vam je Franc izročil ključce?« se je vtaknil inženir Prunsky. Franca je zaskrbelo, če ga bo inženir Wagner morda izdal in s svojo besedo osramotil pred vsemi.

»Neka družinska zadeva, pred katero moramo vsi imeti sveto spoštovanje!« se je kratko odrezal inženir Wagner. »Franc je že mož, da mu čast!«

Francu so se od ginjenja orosile oči. Nekajkrat je mežiknil, da je skrnil in razpršil drobne solze.

dutost, da je zdaj študentom več Metka kot ti.

Ko bi mignil, je prišlo spoznanje, da je treba domov. »Ne še, ne še!« se je opogumil Kalumet, naročal vina in silil v njo in Tina. Če ne bi bilo Amerikanca, bi se Metka obotavljala. Ker je bil tudi oče Zavrtnik že preveč zgovoren in se mu ni nikamor mudilo, je morala Metka siliti k odhodu. O, le zakaj tako naglo, naglo beže trenutki, ki so lepi in v katerih je človek srečen?

Opresjal je Vekoslav, da bi se pridružil, pripravljaj se je orožnik, da jo spremi domov. Metka si ni vedela pomoči. Potožila je Ribničanu. Tinetu ni mogla, ker je silil vanj Amerikanec, ki se je hotel na vsak način znebiti svojih dolarjev. Očeta ni bilo čisto nič sram piti za ameriški denar.

»Oče Zavrtnik, midva imava danes še važne razgovore!«

Ves je oživel oče. »Da, Gašper! Važne razgovore! Sediva, da se domeniva!«

Študent je videl, kako je Metka ko na trnju; opazil je, kako obupno pa brezuspešno se Tine otepa Amerikanca. In ni hotel sestiti. »Ne smeva več piti, oče Zavrtnik! Kaj pa, če vas opeharim za Majdo in za grunt?«

Oče v ogenj. Videlo se mu je, kako mu ugaja, da ga imenuje zabavni študent očeta Zavrtnika. »Dober človek ste! Niste tak, kakršen ste bili popoldne na odru. Dam vam oboje, i grunt i Majdo!«

»Ali oče!« Metka je potegnila očeta od mize in od Kalumetove družbe.

Kalumet pa se ni dal premotiti.

»Ostanite! Lovely bird! Sedaj pride najlepše, ko nas bo manj. Vsi skupaj pri isti mizi. Študent, gospod študent! Let us have a

little chat, Krista... Majda, Metka! Tine, gospodar Gašper, ostanimo! Grozdek, vina gor!« Ko je videl, da jih ne bo zadržal, je hotel vzeti vina s seboj in iti z njimi.

Metka se je morala pošteno razjeziti, Ribničan je moral porabiti vso svojo zgovornost, da so ločili očeta od Kalumeta in mize, na kateri so ostali polni litri. Tine je zadržal Amerikanca, da ni krenil z vinom za njimi.

»Ali je vsiljiv,« je prisopihal za prijateljem, Metko in njenim očetom, ki se še zmerom ni pomiril in je mislil na to, da bi se vrnili h Grozdku, kjer je lepo, kakor ni bilo še nikdar.

»Ali, oče Zavrtnik, kaj vam nisem rekel, da morava govoriti na samem?«

»Tisto že, seveda, ali...«

»Sevajda recite, pa bo prav!« se je muzal Ribničan. »Se-vaj-vaj-da!«

»Sevejda!« se je zamotil oče.

»Ne, sevajda!«

Metka je postala. Tako tih je bil Tine. Ozrla se je nanj. Da ga ni spravil vsiljivi Kalumet ob dobro voljo?

Jo! kako se je bleščalo in gorelo v Tinetovih očeh. To je bil tisti oženj, ki se je vžgal v Francetovih očeh, ko jo je na odru poprosil, naj posreduje zanj, da bi igral. Tako so gorele Vekoslavove, tako so bliščale orožnikove oči, ko sta jo ustavila pri Grozdku. Ne, ne, če vse lepše ko oženj v očeh tistih drugih je gorelo v Tinetovih očeh.

Kaj hoče tvoj razžarjeni, pa ves skrivnostni pogled, Tine? Saj je človeka kar strah ob tebi, Tine...

Obstane Tine. »Metka!« Mehak, trepetajoč je glas.

Metko mehko v Tinetovem glasu sladko omamlja.

»Ali ni bilo danes lepo?«

»Lepo, o, zelo lepo, Tine...« šepne Metka.

»Najlepše je sedaj! Glej, kakšna noč...«

Lepa, prelepa poletna noč. Zareče zvezde sanjajo na nebu, vsenaokoli mir, vsenaokoli polno skrivnosti. Metka dvigne pogled proti Tinetu, pa ga naglo povese. Joj, kako gori v Tinetovih očeh, vse silneje, vse bolj plamteče?

Potem... potem pa... Kaj je to bilo? Kdaj in kako se je zgodilo?...

Bežal je Tine od Metke, ko da mu gori pod nogami... in je greh... Metka je bila tako zavzeta in presenečena, da je obstala na mestu. Kaj, kaj se je zgodilo?

Gorijo Metkine ustnice, ko da se je preselil ogenj iz Tinetovih oči nanje.

In Metka vsa plaha, vsa vznemirjena, vsa razvnet, vsa drhteča. Svetleče gorijo nebeske zvezde ko prej, tišina naokoli je vse bolj skrivnostna ko prej, v srcu je Metka mehko, ko da se preliva toplota z ustnic v srce. In tesno je Metki v srcu, tesno, sladko, čudno... Še nikdar tako!

Dolgo ni mogla Metka tisto noč zaspiti. Zvezde so že bledele na nebu, ko je še slonela pri oknu. Obraz so ji božale njene ljubljene, njene rože. Premišljevala je dogodke tiste prelepe, nikdar pozabljene nedelje. Kadar jo je zmotil vrisk z vasi ali petje pri Grozdku in se je zdrznila, je zašumela na njej svilen obleka. Metki ni dalo, da jo sleče. Nekaj ji je reklo, da bi takoj tedaj bilo konec vsega lepega.

Fantje so vriskali na vasi. Tinetovi vriski

so bili lepši in bolj zvonki od vseh. Oj, kako so božali Tinetovi vriski Metko. Ko rože, njene prijateljice...

II.

Pismonoša je stopil v hišo. Ni prinesel časnika ne pisma od tete ne razglednice od fanta, kateri je hotel Metko podražiti in ji ponagajati. Zavojček, ličen, skrbno obvezan in zapečaten zavojček je prišel po pošti za Metko. Pismonoša ga ni hotel izročiti nikomur drugemu v roke ko njej, še podpisati se je morala in potrditi prejem. Metki je silila kri v glavo. To bo zopet kaka prav neslana fantovska šala. In je hotela pobegniti z zavojčkom in ga kje na samem odpreti! Oho, to je naletela pri domačih! Pred vsemi je morala zlomiti pečat, prerezati vrvi, odviti papir, odpreti pokrov. Pritishila je zavojček tesno k sebi, da bi ga hitro zaprla in zakrila radovednim očem, če bi bila šala le prerobata in bi jo preveč osmečila. Ko pa je videla, kaj je v zavojčku, so ji roke omahnile. Vprašujoče je pogledala mater in položila zavojček na mizo. Sestra in bratje so planili po njem in ostrmeli.

V zavojčku je bila zlata ura, majhna ženska zlata ura.

Začudenje je bilo toliko, da ni nihče mogel do besede. Brat je dvignil uro iz zavojčka in jo obtipal. »Prava je! Ni iz sladkarij, tudi pozlačena menda ni; tako se more svetiti le pravo zlato.«

»Ni prava, saj ne gre!« ga je zavrnil mlajši brat, ki mu jo je iztrgal iz roke in jo pristavil k ušesu.

»Bomo videli!« In starejši brat se je znova

Lesni žurnalisti Evrope v Celovcu

(Nadaljevanje s 3. strani)

tundro. Tudi rast je tundrskega značaja. Gozdni sestoj na nekaterih mestih je star do 120 let, a kljub starosti so drevesa le tenka in nizka, vmes pa raste razno grmičje — torej pravi tundrski značaj. Tudi vode ni na tem področju in zato to znanstveniki razlagajo tako, da se nahajajo v globini velike podzemne jame skozi katere je preprih tako močan, da tako močno ohladi zemljo, da se tvori led. Tudi je v votlini bolj hladno kot na robovih.

Pri tako dolgi vožnji pa je treba seveda tudi okrepčila. Tako smo se ustavili na Hansenhöhe, ki je imenovana po lastniku Mareschu, kjer je bil pripravljen za nas piknik, kjer smo se v veseli družbi pokrepčali — seveda tudi piva ni manjkalo, celo mošt je bil na razpolago — in se nato podali veseli nad lepim vremenom na razgledno točko Christinhöhe 1534 m visoko. Velik del prelepe Koroške se nam je odprl pred očmi in celo Košuta in ostale Karavanke so bile brez oblakov. Ker je silil čas smo se kmalu odpeljali skozi lepi Rož k Baškemu jezeru, kjer nas je čakala na otoku v hotelu Maresch izdatna in dobra južina.

Na tiskovni konferenci, ki je sledila, je poudaril dipl. ing. Werner Niedereder, da je v gozdarstvu minulo 7 debelih let. Delavci se tem poklicem odtujajo, zahteve po kvaliteti pa naraščajo. Po njegovem mnenju pa bo mogoče priti do uspeha z kvalitetno vzgojo v namen gozdne stroke.

V imenu vseh navzočih žurnalistov se je zahvalil ob koncu OeR Mareschu prezident švicarske delavske skupnosti za les „Lignum“ profesor dipl. ing. Tromp za njegovo prijaznost in naklonjenost, da smo si smeli ogledati njegovo posestvo in predvsem tako moderniziran gozdni obrat.

Po kratkem sprehodu po otoku, katerega gozdni sestoj je prav tako zanimiv, smo se pozno zvečer vrnili domov.

Naslednji dan, v četrtek, dne 5. avgusta, smo prisostvovali otvoritvi koroškega velesejma (o otvoritvi ste brali že v prejšnji številki). Nato smo se podali na sprehod po sejmu. Tudi letošnji sejem kaže mnogo zanimivosti in novosti, predvsem na gozdarskem in kmetijskem področju. Seveda tudi druge stroke niso prikrajšane, tako da je ogled letos še posebno zanimiv in ga je treba vsem priporočati.

Zvečer smo se udeležili slavnostnega koncerta, ki ga je izvajal orkester celovškega mestnega gledališča v Koncertnem domu. Nato je bil sprejem za goste velesejma, ki se ga je udeležilo visoko število inozemske in avstrijske prominente.

Višek zasedanja evropskih lesnih žurnalistov pa je bilo predavanje avstrijskega ministra za gozdarstvo in kmetijstvo dipl. ing. dr. Karla Schleinzerja o aktualnih pro-

blemih gozdnega gospodarstva v Avstriji, v petek 6. avgusta dopoldne. Med drugimi gosti se je tega predavanja udeležil tudi minister za gozdarstvo Poljske dipl. ing. Gesing.

V predavanju je izjavil, da ima Avstrija v lesnem gospodarstvu primeroma dobro lego. Vendar se bo treba v bodoče bolj nasloniti na možnosti produkcije domačega gozdnega gospodarstva, da bomo tako manj odvisni od negotovosti izvoza surovega lesa. Nato se je dotaknil delavskega problema v gozdarstvu in ugotovil zmanjšanje delavskih moči na tem področju in sicer od leta 1951 do 1960 za 7 odst. Ta proces pa, kakor je poudaril, še ni zaključen.

Nadalje je izjavil, da znaša v Avstriji da-

nes gozdna površina 3,2 milijona ha, torej na 3. mestu v Evropi za Finsko in Švedsko. Četudi potreba po lesnih izdelkih in lesu sploh v Evropi narašča, ima Avstrija vendar težave s prodajo lesa, ker se vprašuje le po določenih vrstah lesa in tako del gozdarske produkcije ostane neuporabljene. Treba bo torej lesno industrijo usmeriti bolj in bolj na izdelke, za katerimi sprasujejo in katerih potreba je večja na tržišču. Za izboljšanje gozdnega gospodarstva je med drugim zahteval boljše šolanje kmečkih lastnikov gozda ter dostop Avstrije k inozemskim lesnim tržiščem. Kot najvažnejši namen avstrijske agrarne politike je označil ohranitev in zavarovanje zdravih, gospodarsko zmožnejših, samostojnih kmečkih obratov.

Nato je predaval še prezident švicarske delavske skupnosti za les „Lignum“ prof. dipl. ing. Tromp o glavnih problemih lesne

industrije in njeno financiranje. Sledila je še živahna diskusija.

S sprejemom italijanskega generalnega konzula v hotelu Sandwirt ter jugoslovanskega generalnega konzula se je končalo 3. zasedanje evropskih lesnih žurnalistov v Celovcu.

Poslovil se je od nas direktor koroškega sejma Friedrich Gutschmar in izrazil upanje, da se tudi prihodnje leto to srečanje izvede.

M. G.

ZA GOSPODARJE:

Izvoz avstrijskega lesa v Italijo nazadoval

Avstrijci so izvozili v letošnjem marcu 234.958 kub. m rezanega lesa iglavcev, kar pomeni 2,1 odst. manj kot v lanskem marcu in 15,1 odst. več kot v februarju letos. V prvih treh mesecih so izvozili vsega 598.327 kub. m proti 656.524 v istem razdobju preteklega leta. Avstrijski izvoz v Italijo je v zadnjih mesecih znatno nazadoval — v marcu za 18,9 odst. in v prvih treh mesecih za 25,1 odst. — na drugi strani pa se je povečal izvoz v druge dežele, tako da je bil v času od januarja do konca marca pravzaprav samo za 8 odst. nižji kakor lani ob istem času.

Italija je marca letos uvozila iz Avstrije 125.884 kub. m rezanega lesa (lani 155.204), a v vseh prvih treh mesecih 324 tisoč 804 kub. m (lani 433.761). Zahodnonemške nabave so se povečale v marcu za 41,8 odst. na 64.768 kub. m in v prvem tromesečju za 32,7 odst. na 159.889 kub. metrov. Italijani so nakupili v razdobju januar-marec 54,3 odst. avstrijskega izvoza rezanega lesa (lani 66,1 odst.), Nemci pa 26,7 odst. (lani 18,4 odst.).

Nizozemci so uvozili v prvem letošnjem tromesečju 26.407 kubičnih metrov avstrijskega rezanega lesa (15,7 odst. več kakor lani), Švicarji 19.493 kub. m (11,8 odst. manj), Francozi 5.394 (lani 5.154), Madžari 5.141 (lani 5.743) in Angleži 1.124 (lani nič).

Nazaduje tudi uvoz v Trst

Dovoz avstrijskega rezanega lesa v Trst se je v marcu zmanjšal za 56,2 odst. na 4.939 kub. m, a v vseh prvih treh mesecih za 9,3 odst. na 22.819 kub. metrov. Avstrijske dobave tramov za Trst so se skrčile v prvem tromesečju za 43,2 odst. na 15.847 kub. m., jamskega lesa za 50 odst. na 9.290 kub. m, industrijskega lesa pa so se povečale na 20.987 kub. m proti lanskim 17.180.

Avstrijski izvoz v Grčijo se je v prvih treh mesecih več kot podvojil, dosegel je 3.356 kub. m, izvoz na Bližnji vzhod, v ostale dežele ob Sredozemlju in proti Perzijskemu zalivu pa je narasel od lanskih 18.035 do letošnjih 23.007 kub. metrov.

Tvrdka Grundner

najstarejša trgovina šivalnih strojev na Koroškem, je svojim odjemalcem vedno na razpolago. V modernih delavnicah, ki jih ima tvrdka Grundner, se vsaka napaka šivalnega stroja na najhitrejši poti popravi.

Kot rečeno, pri tvrdki Grundner bo vsak postrežen kot kralj. Dolgoletne izkušnje so nas izučile, kako je treba postreči potrošnikom, ali nismo ostali za časom, kajti vsako leto se uravnavamo po najnovejših vidikih.

V naši trgovini prodajamo šivalne stroje vseh vrst. Da pa vsakemu lahko tudi prikažemo posebnosti novega praktičnega šivalnega stroja, imamo vsak ponedeljek in vsako sredo šivalne tečaje (mogoče se bo

čas prihodno jesen nekoliko spremenil), ki pa seveda nobenega ne primorajo, da pri nas karkoli kupi!

Skozi sedemdeset let pa smo zastopniki PFAFF-šivalnih strojev, v zalogi imamo ogromno izbiri tako za krojača ali šiviljo kot za gospodinjico, ki se ukvarja s šivanjem. Obiščite nas torej na Koroškem velesejmu v hali 6.

Gotovo vas bo zanimal naš novi „šlager“, prav poceni šivalni stroj znamke DORINA. Zanimali vas pa bodo gotovo tudi pletilni stroji, ki jih imamo zelo veliko v zalogi.

Kdor kupi pri GRUNDNERJU, bo dobro postrežen. GRUNDNER je izkušen skozi tri generacije.

polastil ure, jo navil in si jo pritisnil k ušesu. »Gre ali ne?« jo je nastavil bratu k ušesu.

Gre! O, kako gre! Kako lepo, prijetno, enakomerno tiktaka!

In deset ljudi je napelo možgane: Kdo je poslal uro? Metki je šinila po glavi misel: Kalumet. Ko je gledala bleščete se zlato, se je spomnila zlatih Amerikančevih zob, polna usta zlatih zob. Zlata ura v žepu, zlata verižica čez telovnik, zlat prstan na roki, vse zlato pri njem.

Še najpametnejši je bil najstarejši brat. Pogledal je na odrezek, ki ga je pustil pismonoša. Ali tiste pisave ni bilo mogoče prebrati. Iz pečata pa je bilo videti, da je bil zavojček oddan na pošto v bližnjem mestu.

»Da ni Vekoslav?« je planila Metki misel po možganih. Vekoslav piše v mestu na sodišču. Ali od kod Vekoslav denar? Ura je res lepa, pravo zlato, drugače se ne bi tako svetila in bliščala. Bog ve, koliko stane? Od svoje plače si Vekoslav ni mogel toliko prihraniti, da bi jo kupil; krade gotovo ne; od doma pa tudi ni dobil denarja, ko nimajo niti za sproti. Ne, Vekoslav ni poslal ure!

Kdo torej? Kdo?

Uganke ni mogel nihče razvozlati. Zato je nastalo vprašanje: Kaj z uro? Kam z njo?

Metka se je ni dotaknila več. Ko da je ni prinesel pismonoša njej, je gledala nanjo. Da je ne bo spravila ali celo nosila, ni bilo soditi po njenem vedenju. Najmlajši brat je imel še največ dopadenja na uri; kar naprej je posegal po njej, jo vrtel med prsti in nastavljal na uho. Metki bi bilo prav, če bi mu jo tudi prepustili za igračo, tako jo je jezilo, ker ni vedela, od kod je ura.

In pa tisti strašni črv v možganih in slutnja: Kalumet! Ura, zlata ženska urica, ki bi je bila Metka še v sanjah vesela, se ji je zdaj studila, če je zavrtel črv v glavi in jo je mučila tista slutnja.

Oče je odvezl uro najmlajšemu sinčku. Ni za otroke taka dragocena ura. To vendar ni nikaka igrača. Danes, jutri se že oglasi, kdor jo je poslal. In kakor koli že bo, za tako drago stvar bo treba odgovoriti in dati račun.

Bistro je pogledala Metka očeta. Tudi mati so postali pozorni na njegove besede. Da oče ne ve kaj gotovega, ali da vsaj ne sluti v pravo smer?

Oče pa se ni izdal. »Spravi uro, da je otroci ne potarejo!« je rekel materi.

Mati pa pokonci. Oni jo naj spravijo? Ali je njihova? Kaj njim sploh mar vsa ta komedija?

Oče ni Metke niti dobro pogledal, ko je ta že vzklopela: Kaj le mislijo o njej! Vržejo naj jo v gnojnico, vrnejo pismonoši ali podarijo ciganu, prav čisto vseeno ji je! In je odvihrala iz sobe.

Drugi teden, točno na isti dan, v torek, je zopet prišel pismonoša. Zavojček kakor pred tednom, v bližnjem mestu oddan, odpošiljalčeva pisava nečitljiva in Metkin naslov razločno napisan: „Visoko spoštovana, dražestna gospodična...“

„Ol rajt!“ je posili butnilo Metki v možgane. Ni hotela prejeti zavojčka; naj ga vrne pošta neznani, čisto nič spoštovani in ne dražestni prismoedi, ki nima drugega dela, ko da poštenim dekletom dela take neprilike. Če ima preveč denarja, naj ga razdeli med berače, ki mu bodo hvaležni,

pa še Bog bo vesel njegovih dobrih del. Teh pošiljk pa ni vesel nihče.

Odločil je oče, ki je še z večjim poudarkom kot pred tednom mneal o odgovornosti in čistih računih. Zavojček je odprl najstarejši brat. Prelepa, dolga zlata verižica je bila v zavojčku. Metka jo je le zdaleč videla; ni se hotela izdati, da je videla čisto enako verižico pri teti v Ljubljani. Okoli vratu jo je namestila vselej teta, kajpa le ob najsvečanejših prilikah, zlato uro, ki je bila na verižico pripeta, pa je zataknila teta za pas svoje svilene, črne obleke. Prelepo se je podala dolga, zlata verižica na črni svileni obleki. Metka ni takrat nikoli mogla zatreti v sebi želje: O, ko bi imela kdaj tako zlato verižico in tako zlato žensko uro ko teta.

Kalumet, Kalumet, kako si pristudil Metki zlato!

Tretji torek je prišel po pošti prstan, zareč, dragocen in čisto prozoren kamen je bil vdelan vanj.

Četrti teden, v torek seveda, je prinesel pismonoša zlato zapestnico, ki je imela za privesek zlat srček. Joj, kakšna lepota!

Peti torek je bila v zavojčku zlata ovratna verižica. Privesek na verižici je bil zopet zlat srček, samo večji ko tisti na zapestnici. Najstarejši brat, ki bi ga morda res morali dati za draguljarja in zlatarja, namesto da je ostal doma, — tako spretno je namreč razvijal iz tonka v torek svojo ročnost pri presoji zlatih darov — je kmalu iztaknil, da se tisti srček lahko odpre. „Sem si spravi sliko,“ je poučil Metko.

Metka že peti teden ni več govorila z očetom. Zdaj pa ji je bilo preveč: „Ves svet

se mi že smeje in kaže za menoj. Kaj vas je obsedlo, da ne sprevidite, kam me tirate, ker sprejemate darove? Bi me radi drago prodali?«

Oče ne reče ne bele ne črne; ovratno verižico pa je spravil ko vse prejšnje darove.

Sesti torek je Metka pobegnila zdoma. Sestra ji je povedala, da so prišli uhani, o, kaksi uhani!

„Se diadem dobiš, boš videla,“ se je domislil najstarejši brat, ki je prebral vsako knjigo, do katere je mogel.

Metka bi se razjokala. Kaj le misli Kalumet, nesrečni Kalumet? Saj ne pošilja nihče drugi teh darov! Mehko sapo začuti Metka v cerkvi na svojem vratu. Tesno je res v cerkvi, ali take sile ni, da bi ji kdo tako od blizu in predrzno pihal svojo sapo v vrat. Kdo se le upa? Kalumet! Stoji pred cerkvi, ko da čaka nanjo, čisto pri izhodu s kora, da mora mimo njega, in on zija, zija vanjo. Gleda na njen vrat, po prsih in tja za pas tiplje njegov pogled, ušesa ji pregleduje, na roko ji gleda, če nosi njegov prstan. Kalumet, nesrečni Kalumet, kaj se ti meša? Ne, ne, nobenega dvoma ni več, da pošilja darove Kalumet.

Se huje ko z darovi je jezil Metko s svojim govorjenjem po gostilnah. Pripovedoval je o svoji farmi vsakemu, ki ga je hotel poslušati. Poslušal ga je vsak rad, ker se mu denar ni smilil. Poslušali so ga, dražili so ga, vklekli iz njega njegovo skrivnost, suvali so se s komolci, se ščipali za bedra, da so zadržali smeh, kadar je zaljubljeno vzdihnil, in pili, pili na njegov račun. (Dalje prihodnjic)

Vsi ljudje se morajo združiti za rešitev človeštva

(Nadaljevanje s 1. strani)

Beser, ki je sodeloval pri bombardiranju Hirošime in Nagasaki je dejal: „Moja vest je mirna, ker sem pacifist in mislim, da je treba storiti vse, da ne bi morali ponovno uporabiti tega strašnega uničevalnega orožja. Vsekakor pa mislim, da če bodo okoliščine zahtevale, se bo atomsko orožje moralo uporabiti.“

Bivši stotnik R. Lewis, drugi pilot letala, ki je bombardiralo Hirošimo, je zaposlen sedaj v neki tovarni slaščic. Dejal je, da so jim najprej ukazali, da bodo bombardirali drugi glavni štab japonske vojske. „Vedel sem, da bo bombardiranje povzročilo veliko škodo, toda nisem vedel, da bodo ubite tudi ženske in otroci tega mesta.“ Beser pa je takoj pripomnil, da so jim povedali o „oblaku v obliki gobe“ in da je bilo zanj povsem jasno, da bo odvrnil bombo s strašno močjo. Toda Lewis je takoj dodal, da člani posadke, ki so odvrtili bombo na Nagasaki, še tri dni potem niso ve-

deli, kaj se je zgodilo v Hirošimi. Bili smo strašno presenečeni in prav tako tudi znanstveniki. „Saj je bil vsak član posadke v mojem letalu človek, kot vsi drugi. Mi nismo nameravali postati skupina morilcev.“

V Bostonu pa so vprašali generala Charlesa Sweeneyja, pilota bombnika, ki je bombardiral Nagasaki, ali je bilo atomsko bombardiranje nujno. Odgovoril je:

„Predsednik Truman je bil vrhovni poveljnik in on je izdal ukaz. Mi pa smo bili v vojni in v vojni je vedno boljše zmagati.“

Prof. Luis Alvarez, ki je sodeloval pri izdelavi prve atomske bombe, je dejal: „Ponosen sem, da sem sodeloval pri programu, ki je po najnovejših izračunih rešil več milijonov človeških življenj, Japoncev in Američanov, ki bi padli pri invaziji, ki je bila v načrtu. Ta moj ponos pa krepi tudi ugotovitev, da v zadnjih dvajsetih letih na svetu ni bilo svetovne vojne in da postaja možnost tretje vojne vedno manjša.“

Kriza v Grčiji še ni končana

Kralj ne najde ministerskega predsednika

Kriza v Grčiji se je v zadnjem času zelo zaostrila. Kralj Konstantin je ponudil podpredsedniku Centralne unije Stefanopolosu vlado, ker se je stranka pod prejšnjim predsednikom Papandrejem odločila proti. Proti temu, če bi Stefanopolos prevzel vlado, jih je glasovalo 120 odposlancev, za to samo 18. S tem hoče Centralna unija demonstrirati, da je enotna in da druga vlada kot ta pod Papandrejem ne pride v poštev.

Kralj Konstantin je zahtevo Papandreja, naj njega poveri s sestavo vlade, zavrnill. Prav tako je zavrnill predlog, naj razpiše nove volitve. Politični opazovalci menijo, da bo kralj še večkrat skušal najti izhod iz te krize s tem, da bo prosil druge člane Centralne unije, da sestavijo vlado. Imenujejo tu predvsem ime Tsirikos, ampak ni verjetno, da bi ta to sprejel. Stefanopolos bi bil edini, ki bi mogel to nalogo iz-

vršiti, ampak - tako pravijo - noče se skregati s predsednikom Centralne unije Papandrejem!

Pred stavbo Centralne unije se je zbralo med glasovanjem okoli 2000 oseb, ki so demonstrirali za Papandreja. Potem pa, ko so zvedeli rezultat, so živahno ploskali Stefanopolu, ker ta ni sprejel kraljevega predloga.

Razen tega pa je Stefanopolos izjavil, da kralja hoče obvestiti o sklepu Centralne unije šele prihodnji torek, ker je baje preveč „truden“.

Ves potek dogodkov nam jasno kaže, da je postal Papandreou resničen vladar Grčije, četudi mu kralj noče naročiti, naj sestavi novo vlado. Ostanje nam samo upanje, da se bo kriza končala v korist grškemu narodu.

KRATKE VESTI

Sporazum med Vatikanom in Jugoslavijo pripravljen. — Agence France Presse poroča iz Rima, da vaticanske oblasti proučujejo besedilo sporazuma med jugoslovansko vlado in vaticanskim posredovalcem msgr. Casarolijem, ki se je nedavno mudil v Beogradu ter v pogajanjih s predstavniki Jugoslavije dosegel sporazum. Na podlagi tega sporazuma se bodo lahko uredili odnosi med Jugoslavijo ter Vatikanom že v nekaj tednih. Vsekakor pride do rešitve tega vprašanja do začetka septembra. Vprašanji katoliških šol in v tujini živelih jugoslovanskih duhovnikov, ki ju imajo za težki, naj bi se rešili s kompromisom. Sporazum predvideva obnovo apostolske delegacije v Beogradu.

Sinagoge zažigajo. — V londonskih predmestjih sta bili te dni poškodovani zopet dve sinagogi, židovski molitnici. Židovje sinagoge v Claptonu je bilo pomazano z napisom „Heil Hitler“ in „Osvobodili bomo Britanijo židovskega nadzorstva“. V zadnjih tednih je bilo onečaščenih že pet sinagog.

Pogajanja o berlinskih obiskih. — Po daljšem premoru sta vlada Vzhodne Nemčije ter zahodnoberlinski senat sklenila nadaljevati pogajanja o nadaljnjih obiskih zahodnih Berlinčanov v vzhodnem Berlinu. Senat je za to, da podaljšajo dosedanje sporazume pod prejšnjimi pogoji.

Svedski petorčki. — V občinski bolnici v Falunu je dne 29. julija rodila 33-letna Karin Olsen pet novorojenčkov. Kmalu po porodu sta umrla dva, in sicer oba moškega spola. Pozneje sta umrla še dva, tako da je ostala samo deklica. Materino zdravje je precej dobro, medtem ko so za preživelo deklico v skrbeh, ker je bil porod za tri mesece prezgoden. In tudi spočetje je bilo umetno s pomočjo tako imenovanega hormonskega postopka, ki ga je opravil prof. Carl-Aksel Gemzell, ki se s tem ukvarja že 15 let. V ginekološki kliniki, kjer je prof. Gemzell zaposlen, leži trenutno 40 žensk, ki čakajo na porod v podobnih okoliščinah.

Ky na Tajsko. — Južnovietnamski premier Nguyen Cao Ky bo v drugi polovici tega meseca odpotoval na prijateljski obisk v Tajsko. To bo njegov prvi obisk v drugi državi, odkar je junija meseca postal predsednik vlade.

Alec Douglas Home, bivši predsednik britanske konservativne vlade, je odstopil tudi kot predsednik britanske konservativne stranke. Za novega predsednika te stranke je bil izvoljen 49-letni ugledni gospodarstvenik Edward Heath.

Singapur ni več član Malaysije. — Dne 9. avgusta je država Singapur izstopila iz zveze držav Malaysije, seveda v največje veselje Indonezije, ki Malaysijo ne priznava ter vedno zopet pošilja gverilce na to ozemlje. Predsednik Singapura pa je takoj izjavil, da hoče biti kljub temu tesno povezan z Malaysijo ter Anglijo, ki je pravzaprav ustanoviteljica te državne tvorbe.

Olah pri papežu Pavlu VI. — Pretekli teden je prejšnji notranji minister Franc Olah obiskal papeža Pavla VI. v svojem poletnem sedežu Castell Gandolfo. Po pogovorih s papežem se je Olah sestal tudi z nekaterimi kardinali državne sekretariata Vatikana.

SLOVENSKE ODDAJE V RADIU

PETEK, 13. 8.: 14.15 Poročila, objave. Od petka do petka po naših krajih in pri naših ljudeh. Domače vesti. Cerkev in svet. — **SOBOTA, 14. 8.:** 9.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca. — **VOŠČILA, 15. 8.:** 7.30 Duhovni nagovor. 5 pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo. — **PONEDELJEK, 16. 8.:** 15.15 Poročila, objave. Pregled sporeda. Glasbena medigra: Rudi Bardorfer s svojim godbenovokalnim ansambлом. 10 minut za športnike. 18.00 Za naše male poslušalce. — **TOREK, 17. 8.:** 14.15 Poročila, objave. Žena in dom. — **SREDA, 18. 8.:** Poročila objave. Kar želite, igramo. — **ČETRTEK, 19. 8.:** 14.15 Poročila, objave. Iz ljudstva za ljudstvo: Selski dvojni kvintet bo pel koroške narodne pesmi tako, kot jih pojejo v Selah. Kvintet vodi Erik Uznik. — **PETEK, 20. 8.:** Poročila, objave. Od petka do petka po naših krajih in pri naših ljudeh. Domače vesti. Športni obzornik.

Kupujte v trgovini Ludwig Maurer

V Celovcu na Starem trgu — Alter Platz, stoji hiša števil. 35, ki je po svoji starosti ena izmed sedmih najstarejših hiš našega mesta. V letu 1828 je to hišo kupila družina MAURER in je v tej hiši začela s tekstilno trgovino.

Še dandanes, torej po 135 letih slovi trgovina MAURER kot solidna in dobra trgovina, kjer dobite kvalitetno blago poceni.

Sedanja lastnika trgovine, brat in sestra Maurer, sta pravnuka ustanovitelja te tr-

govine. Kakor njuni predniki, tako se tudi onadva trudita, da bi svojim odjemalcem nudila dobro blago po ugodnih cenah.

Znano je, da lahko kupite pri trvdki LUDWIG MAURER v Celovcu, na Starem trgu - Alter Platz števil. 35, blago in perilo dobro in kljub temu zelo poceni. Zato našim bralcem obisk te trgovine najtopleje priporočamo. Obiščite zaradi tega trgovino z veliko izbiro blaga in perila LUDWIG MAURER v Celovcu na Starem trgu - Alter Platz števil. 35.

KOROŠKA DIJASKA ZVEZA naznanja:

Kot vsako leto prireja Koroška dijaška zveza, srednješolski odsek, študijske dneve na Kališču v Selah.

Študijski dnevi so letos v znamenju notranje preosnove Zveze in bodo od 15. do 18. avgusta 1965.

Dijaki, ki so se prijavi, naj se jih sigurno udeležijo; prihod h Kališču naj bo v nedeljo zvečer ali popoldne.

MED PREZIDAVANJEM

posebno ugodne ponudbe zaves in preprog

pri

NEDELKO-KLAGENFURT

8.-MAI-STRASSE 11, telefon 30-87
(Vhod začasno: Karfreitstraße 3)

CORTINA-CORSAIRE

Sintschnig

KLAGENFURT
Südbahngürtel 8, Tel. 53-20

Obiščite nas med Koroškim velesojmom!
Priporočamo vam posebno še naš novi
Cortina-Corsaire!

Novi stroji pri Paternionerju

V jubilejnem letu svojega šestdesetletnega obstoja se tvrdka Valentin Paternioner, Celovec, največje privatno podjetje na Koroškem (v prodaji poljedelskih strojev) prizadeva, nuditi koroškemu gospodarstvu v okviru obsežne razstave poljedelskih strojev tudi letos jasno sliko trenutnega stanja.

Steyr-tractor kot podlaga tehnizacije našega domačega poljedelstva, tvori temelj te razstave in se nam kaže v svoji mnogovrstnosti. Obširen prostor zavzemajo stroji za dobavo sena, tu v prvi vrsti različne vrste „Hamster Junior-ja“. Ta stroj je za nekaj manjši kot zelo znani Steyr-samonaložnik „Hamster“. Pri naraščanju pridobivanja koruze in sladkorne pese na Koroškem narašča tudi pomen odgovarjajočih strojev, tako da vzbujata tukaj razstavljena Geringhoff-Maisvollernter in Schmotzer-Rüben-Bunkerköpferoder veliko zanimanje. Nadalje razstavljamo znane stroje Skjold-Mahl und Mischanlage „Malmix“. Nenazadnje pa hočemo opo-

zoriti na stroje „Alfa“, ki igrajo veliko vlogo pri čiščenju hlevov.

S to razstavo tvrdka Valentin Paternioner zopet in zopet dokazuje, kaj zmore iniciativa privatnika, predvsem še, če gradi na osnovi, da je treba odjemalcem vsepovedno stati ob strani.

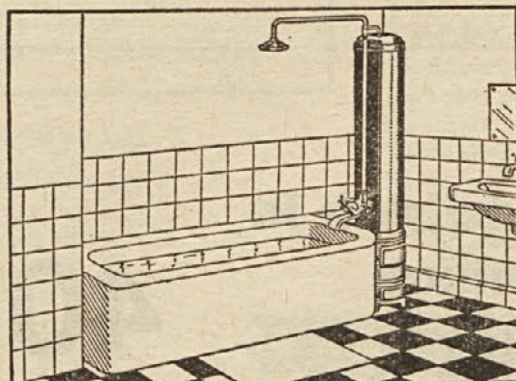
Velika izbira

perila in
blaga

pri

L. Maurer

Klagenfurt, Alter Platz 35

Vse za vodno instalacijo (sanitarni material) dobavlja

Bratje Rutar & Co.

Dobrla ves — Eberndorf

NAJBOLJ RAZŠIRJENA KNJIGA

Sveto pismo je najbolj razširjena knjiga na svetu in je tudi največkrat prevedena v razne svetovne jezike. Po seznamu prevodov, ki ga UNESCO vsako leto objavi, je razvidno, da je bilo leta 1963 izgotovljenih 180 novih prevodov sv. pisma. Na drugem mestu so dela dramatika W. Shakespeara, ki so prevedena na 159 tujih jezikov, potem sledijo dela N. Hruščova (v 155 jezikov) in Lenina (148 jezikov).

VOLKSWAGEN 1300

Ogled in poizkusne vožnje takoj možne pri

R. KNOCH & CO.

Klagenfurt, Priesterhausgasse 6
Tel. 37-21

KNOCH & CO.

St. Veit a. d. Gl., Tel. 23-95

KNOCH & CO.

Villach, Ossiacher Zeile 50, Tel. 51-51

HARRICH & CO. o.H.

Wolfsberg, Tel. 28-02

Pozor! Pozor! Pozor!

Med Avstrijskim velesojmom v Celovcu od 5. do 15. avgusta obiščite

velika carstava pohištva v Beljaku

Gerbergasse, nasproti Apollo-Kino
Povsod poznana trdka zaradi cen, kvalitete in izdelave

RAZSTAVA POHIŠTVA V TREH ETAZAH
Modri ve — kam gre!

Nudimo vam:

POHIŠTVO ZA SPALNICE — TUJSKE SOBE — DNEVNE SOBE — VRTNO
POHIŠTVO — CAMPING POHIŠTVO — LEZALNIKE — IN DRUGO
POHIŠTVO VSEH VRST

Dobro izučeno osebje — Poskrbimo vam tudi kredit — Vse to za zadovoljnega
odjemalca

Na željo vam v lastnih delavnicah izgotovimo tudi po meri!

Obiščite nas torej in se prepričajte
v BELJAKU, Gerbergasse 6, telefon (0 42 42) 56-50
Delavnica: St. Kathrein Nr. 15, Post Schiefing a. W., Telefon (0 42 74) 73-68

OBIŠČITE IN OGLEDJESI V ČASU KOROŠKEGA VELESEJMA

prodajalno knjig, pisarniških potrebščin,
papirja in nabožnih predmetov

Lepa izbira
mladinskih knjig!

Lepa izbira
molitvenikov!

Maharjeva

10.-Oktober Straße 27 v Celovcu.

NEVIDNA OČALA

Pomerjava z najmodernej-
šimi instrumenti, po zdrav-
niškem predpisu

Optik
KARL SEKERKA

Klagenfurt — Celovec,
10.-Oktober-Straße
(Prosenhof)

V Borovljah otvorjena nova

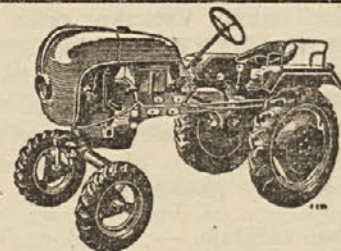
Konsum - samopostrežba

V soboto, dne 24. julija, je trgovsko pod-
jetje KONSUM z majhno proslavo otvorilo
moderno samopostrežno trgovino v Borov-
ljah.

Ze pred naznanjenim časom otvoritve se
je zbrala pred trgovino množica gospodinj.
Moderna trgovina je bila tisti dan okrašena
v barvah mavrice, ki naj pomeni povezanost
vseh konzumentov sveta (Konsum Genos-
senschaft). Ob 8. uri je za uvod zaigrala
godba Rudija Platzer-ja. V svojem nagovoru
je nato opozoril predsednik sindikatov
Franc Scherjau na 70-letno tradicijo „Druž-
be konzumentov“ ter predal trgovino svoje-
mu namenu. V svojem govoru je posebno še
poudaril, da je „Družba konzumentov“ ved-
no že hotela podpirati odjemalce ter jim po-
magati. Tudi župan, ravnatelj dr. Sorgo, je
pohvalil pionirsko delo družbe, ki ga je ta
vršila v prid konzumentov ter je želel druž-
bi še vnaprej mnogo sreče.

Ravnatelj Kresnik pa je v svojem govoru
nakazal dejstvo, da je konzumska družba

z otvoritvijo nove trgovine v Borovljah po-
magala mestu, ki se trudi, da bi mesto Bo-
rovlje na vseh področjih napredovalo. Bo-
roveljske gospodinjje, je nadaljeval direktor
Kresnik, bodo sedaj mnogo lažje in hitreje
opravljale svoje nakupe v trgovini, kajti
na novi način postrežbe se bodo hitro nava-
dile. Potem, ko se je ta še zahvalil uslužben-
cem podjetja, ki so sodelovali pri uresniče-
vanju tega načrta, je slovesno predal ključe
podjetja voditelju podružnice g. Oitzl-u.

Najnovejše kmetijske stroje, štedilni-
ke, pralne stroje, šivalne stroje, radio
aparate, motorna kolesa vseh vrst, vse
gospodinske potrebščine ugodno in na
obroke pri

Johan Lomšek

St. Lipš, Tihoja 2, P. Dobrla ves — Eberndorf,
Telefon 04237 246

Strokovna trgovina za umetne cvetlice, mirte in
damske klobuke

Grinzel

KLAGENFURT, Alter Platz 34

Velika izbira televizijskih in
radijskih sprejemnikov

Električni gramofoni

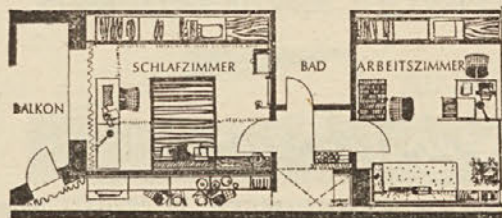
Lastna popravilnica!

40 let RADIO KERN

Obiščite nas v naši povsem na novo urejeni stojnici v novi
mestni hali na velesojmu!

STADLER Möbel

Wenn Sie das **BESTE** zu günstigen Preisen suchen

im eigenen **MESSEPAVILLON** auf der Kärntner Messe

Eine Besichtigung des Messepavillons des Einrichtungshauses **STADLER** zeigt dem Besucher auch dieses Jahr wieder, daß .....

wir immer Neues und immer das Neueste bringen

..... Abschließend kann man wohl sagen .....

Ein Besuch bei **STADLER** ... und es lohnt sich

Pfaff- und Gritzner-NÄHMASCHINEN

bietet Ihnen heuer erstmalig auf der Kärntner Messe eine Großauswahl an Pfaff- und Gritzner-Nähmaschinen, Pfaff-Bügelmaschinen, Pfaff-Staubsaugern und Gritzner-Fahrrädern.

Während der Messe

- Sonderangebot an Zick-Zack- u. Geradstich-Nähmaschinen
- Pfaff-Zick-Zack-Nähmaschinen . . . schon ab S 2800.—
- Pfaff-Geradestich-Nähmaschinen . . . ab S 2160.—

Pfaff- und Gritzner-NÄHMASCHINEN - Halle 6 u. 7

MONDRE

Pfaff bietet für jeden das Richtige!

Ein Besuch am Pfaff-Stand **Mondre** in Halle 6 und in Halle 10 oder im Pfaff-Fachgeschäft **Mondre** in der 10.-Oktober-Straße Nr. 22 (gegenüber Kino Prechtl) wird sich bestimmt lohnen.

Wir freuen uns auf Ihren Besuch!

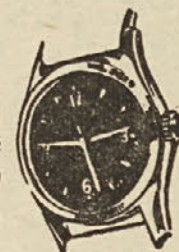
MONDRE

Birnski botri!
Najlepša darila za bir-
mance dobite pri

Gottfried Anrather

Klagenfurt, Paulitschgasse 9

Popravila izvršim takoj in
solidno, kupujem in zame-
njam zlato in srebro (tudi
strto zlato).

SOMMERSCHLUSSVERKAUF

	jetzt
HERRENKONFEKTION	
Sommerhosen, Restposten, alle Größen	79.—
Arbeits-hosen, gut waschbar	98.—
Texashosen, original amerikanische Sanfor- Qualität	119.—
Floridas, elegant geschnitten	118.—
Popelinhose, knitterarme Qualität	159.—
Trevirahose, waschbar, in allen Größen	198.—
Terylenhose, Sonderangebot	250.—
Popelinsakko, Restposten	198.—
Tweedsakko, ganz gefüttert	230.—
Moltoprensakko, mit sportlichen Pättentaschen	240.—
Freskosakko, reine Wolle, auch Bauchgrößen	349.—
Modesakko, elegant geschnitten, mit Dragoner, oliv und grau	462.—
Sommeranzug, dunkel gemustert	447.—
Freskoanzug, grau, alle Größen	480.—
Leinenanzug, reine Wolle, blau, mit 2 Schlitzzen	521.—
Feinsamtanzug, beige, neuester Sportschnitt	598.—
Mode- und Freizeitanzug in Trevira, mit einem oder zwei Schlitzzen, grau, oliv	660.—
Perlonmantel, mit gest. Sattel und Gürtel, in allen Farben	139.—
Popelinemantel, mit Dragoner und Sportstepperei	398.—
Terylenmantel, leichtes, waschbares Material, in verschiedenen Ausführungen	448.—
HERRENWÄSCHE	
3 Stück Zephirhemden, gestreift und kariert, Kurzarm	98.—
Popeline- und Zephirhemd, „Lido“, kariert, Kurzarm	49.50
Nylon-porös-Hemd, Langarm, weiß	59.—
Perlon-porös-Hemd, Langarm, weiß	79.—
Nylon-porös-Hemd, „Lido“, Langarm, blau, weinrot, oliv	75.—

	jetzt
Popeline-Pyjama, modischer Streifen	79.—
Pullover, V-Ausschnitt, Shetlandwolle	98.—
Trevira-Krawatten, elegante Dessins	25.—
Baumwollstutzen, beige, Ferse und Spitze verstärkt	12.20
Netzleibchen und -slip, „Mako“	9.90
Baumwollsocketts, einfarbig	7.80
Taschentücher, B. W., kariert	3.50
Campingshorts, alle Größen, blau, beige	33.—
Badeshorts, Popeline, gestreift und kariert, mit eingearbeitetem Slip	49.50
Helanca-Badehose, dezente Farben	59.—
KINDERABTEILUNG	
3 Paar Stutzen, Baumwolle, grau, beige, grün	25.—
Ruderleibchen, rot, blau, gestreift	ab 16.20
Campingshorts, alle Größen, rot, blau, schwarz, grün	ab 18.70
Mädchen-Pulli, Kurzarm, Pastellfarben	ab 21.70
Knaben-Hemden, Kurzarm, kariert, alle Größen ab	29.50
Frottee-Garnituren, bunt bedruckt, Pulli und Hose	34.—
Knaben-Texashosen, alle Größen	68.—
Mädchen-Plisseeröcke	72.—
Latzhosen, starke Qualität, grau, Größe 1—5	79.—
Knaben- und Burschen-Modehosen	98.—

**MÄDCHEN-KLEIDER
KNABEN-SAKKOS UND ANZÜGE
30 PROZENT PREISNACHLASS**

	jetzt
FÜR STRAND UND CAMPING	
Liegebett, in den Farben Rot und Orange, verstellbar	188.—
Wasserbälle, in allen Größen und Farben	ab 7.80

	jetzt
Strandsandalen, in allen Größen	9.50
Plastikbälle, in schönen Farben	9.80
Luftmatratzen, rot, blau	198.—
Luftmatratzen, dreiteilig, schön gemustert, ein Jahr Garantie, zum Sitzen	250.—
Plastik-Tischtücher, durchsichtig	8.80
Plastik-Tischtücher, gemustert	9.80
Schwimmreifen, in allen Farben	19.80
Schwimmwesten	nur 39.—
Plastik-Luftmatratzen	nur 98.—

Donaleum und Stragula, per m² **20.50**

	jetzt
FÜR IHR HEIM	
Baumwollvorhang, bunt, 80 cm breit, 1 m	9.80 13.50
Baumwollvorhang, bunt, 120 cm breit, 1 m	17.90 21.90
Treviravorhang, 150 cm breit	29.—
Treviravorhang, 225 cm breit	43.50
Treviravorhang, 300 cm breit	59.80
Frotteehandtuch, reine Baumwolle	20.50 12.— 11.70
Geschirrtuch	4.50 3.90
Steppdecken, Clothin, Vliesfüllung	98.—
Steppdecken, Chintz, Wollfüllung	190.—
1 Paket (2 Stück) Leintücher, Mitte verstärkt	98.—
1 Schlüpfer, 130x190, und 2 Polsterbezüge, 60x80	82.—
Tischtuch, kariert, Indanthren	29.—
Flanellecke	59.—
Cupramadecke	119.—
Veloursteppiche, ca 2x3 m	750.—
Velours-Bettumrandung	750.—
Juteboucle-Bettumrandung	360.—
Velours-Bettvorleger	170.—

Preise bis zu **50%**
herabgesetzt

**WARENHAUS
BRUNNER ist billiger!
KLAGENFURT**

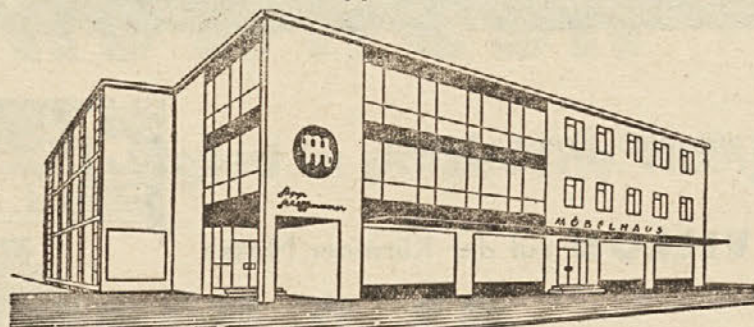

Zur **KÄRNTNER MESSE**

besuchen Sie uns auch heuer wieder in der **Messe-Stadthalle 1. Stock**

Kärntens modernstes Möbel- und Ausstattungshaus

● **Fachmännische, unverbindliche Beratung und eigene Planung**

Große Musterring-Möbelschau

„WIE RICHTE ICH MEINE WOHNUNG EIN“

Küchen — Schlafzimmer — Wohnzimmer — Polstermöbel, wie auserlesene Möbel aus den nordischen Staaten in formvollendetem Stil!

SCHÖNSTER MÜBELKATALOG ÖSTERREICHS

MÖBEL- UND AUSSTATTUNGSHAUS

Sepp Schöffmann

ST. VEIT / GLAN, BAHNHOFSTR. 19, Telefon 22-08

Nr. 0655

Šivalne in pletilne stroje pri GRUNDNER

KLAGENFURT, Wiener Gasse 10
POLEG MESTNE CERKVE

Obiščite nas na velesejmu v hali 6

RADIO SCHMIDT KLAGENFURT-CELOVEC
Bahnhofstraße 22

RADIJSKA VELETRGOVINA ZA VSAKOGAR

Dobite vse aparate za dom in gospodinjstvo: radijske, televizijske in druge elektroaparate ter ves material.

Razni aparati za kavo

Kvalitetno blago — po ugodnih cenah

HANS WERNIG

Klagenfurt, Paulitschgasse (Prosenhof)
in Hl.-Geist-Platz

Za spravljane krme kupite že sedaj vaš motorni kosilnik. Oglejte si v našem skladišču znamke AEBI, REFORM, AUSTRO-RAPID.

Traktorje WARCHALOWSKI 20, 25, 30, 38, 42, 50 DIN PS, Mc CORMICK 36, 41, 63, 90 DIN PS in razne stroje.

Za gospodinjstvo: stanovanjske in gostilniške štedilnike, pralne stroje, hladilnike in hladilne naprave za **GLOBOKO HLAJENJE**.

GARANTIERT ECHT FEUERVERZINKT

Klagenfurt, Priesterhausgasse, Tel. 50-65

So billig NUR BEI SAMONIG

- Kinder-Perlon-Pulli bei Samonig ab S 9.80
- Kinder-Kleidchen in schönen Mustern bei Samonig ab S 19.80
- Kinder-Tricot-Pyjama bei Samonig ab S 39.80
- Kinder Socks aus Baumwollzwirn, alle Größen bei Samonig ab S 6.90
- Mädchen-Blusen, alle Größen bei Samonig ab S 25.—
- Kinder-Trikot-Hosen bei Samonig ab S 6.90

- Mädchen-Slip aus Ripp-Tricot bei Samonig ab S 3.90

- Knaben-Badehosen, prima Qualität bei Samonig ab S 11.80
- Kinder-Wein-Hosen, lang bei Samonig ab S 39.80
- Kinder-Zwirn-Pulli mit Modestreifen, alle Größen bei Samonig ab S 29.80
- Kinder-Kniestrümpfe, alle Größen bei Samonig ab S 7.90
- Herren-Perlon-Hemden, langarm S 69.—, kurzarm bei Samonig ab S 59.—
- Herren-Sport-Hemd, gemustert oder einfarbig bei Samonig ab S 39.80

- 3 Stück Herren-Hemden Langarm bei Samonig ab S 89.—

- Herren-Leibchen oder Slip-Hosen, aus Ripp-Tricot bei Samonig ab S 9.80
- Herren-Mode-St.Tropez-Leibchen bei Samonig ab S 39.—
- Herren-Kräusel-Socks, gut dehnbar und sehr haltbar, gemustert, bei Samonig ab S 9.80
- Herren-Socks, aus gutem Baumwollgarn bei Samonig ab S 6.90
- Herren-Badehosen aus Helanca-Kräuselgarn bei Samonig ab S 29.80
- Herren-Shetland-Pullover, Markenware bei Samonig ab S 169.—
- Herren-Badekombination, Hemd und Short mit Perlon Slip bei Samonig ab S 119.—
- Frauen-Kittelschürzen aus farbechtem Baumwolldruck, alle Größen bei Samonig ab S 39.80
- Servierschürzen aus Stickereistoff bei Samonig ab S 9.80
- Perlon-Tücher in allen Farben bei Samonig ab S 8.90
- Frauen-Träger-Schürzen aus Zephir bei Samonig ab S 15.90
- Perlon-Strümpfe in Modefarben, nahtlos bei Samonig ab S 7.90
- mit Naht bei Samonig ab S 5.90
- Damen-Kräuselstrümpfe sehr strapazfähig bei Samonig ab S 9.80

- Damen-Gummischlüpfer, ca 30 cm breit bei Samonig ab S 14.90
- ca 12 cm breit bei Samonig ab S 9.80

- Damen-Strumpfgürtel
- B.-H., einmaliger Sonderpreis bei Samonig ab S 6.90

- aus gemustertem Perlon bei Samonig ab S 15.90

- Damen-X-Zug-Schlüpfer, ca 30 cm breit bei Samonig ab S 19.80

- Frauen-Kleider, alle Größen bei Samonig ab S 59.80

- Damen-Blusen in Modefarben, alle Größen bei Samonig ab S 19.80

- Damen-Schossen, gefüttert, aus modernem Sportstoff bei Samonig ab S 79.80

- Damen-Perlon-Stepp-Schlafröcke bei Samonig ab S 98.—

- Damen-Stickerei-Blusen aus Batist bei Samonig ab S 39.80

- Damen-Rollkragen-Pulli bei Samonig ab S 65.90

- Damen-Seidentricot-Unterkleider, maschinenfest, mit Spitze, alle Größen bei Samonig ab S 19.80

- Damen-Perlon-Unterkleider mit schöner Spitze bei Samonig ab S 29.—

- Damen-Halb-Unterröcke aus Batist bei Samonig ab S 19.80

- Damen-Slip-Hosen, Baumwolle mit kleinen Schönheitsfehlern, alle Größen bei Samonig ab S 5.90

- Damen-Wäschegarnitur, Hemd und Hose mit schöner Spitzenverzierung bei Samonig ab S 39.80

- Damen-Charmeuse-Unterkleider geblumt mit Spitzenabschluß bei Samonig ab S 39.80

- Damen-Maco-Hosen mit Kurzbein bei Samonig ab S 9.80

- Frotte-Handtücher Strapazware, B. W. bei Samonig ab S 8.50

- Geschirrtücher Baumwolle, gesäumt bei Samonig ab S 4.90

- Decken-Schlüpfer aus Reklam-Wbe, 120x180 bei Samonig ab S 55.—

- Polsterbezüge 55x80 bei Samonig ab S 14.90

- Dielen-Vorhänge 80 cm breit S 12.90
- 150 cm breit bei Samonig ab S 25.90
- 220 cm breit S 39.80
- 300 cm breit bei Samonig ab S 49.80

- Schaft-Damast-Schlüpfer Markenware, 120x180 bei Samonig ab S 85.50

- Damast Tischtücher 130x130 bei Samonig ab S 29.80

- Garten Tischtücher bei Samonig ab S 19.80

- Küchen-Handtücher Baumwolle, gesäumt bei Samonig ab S 7.90

- KLEIDER-STOFFE S 12.90

Also erst zu SAMONIG VILLACH AM SAMONIGECK

Besichtigen Sie unsere Schaufenster! Sie zeigen noch mehr, als unsere Preisangebote sagen können.

**Naš tednik-
Kronika**

Izhaja vsak četrtek. Naroča se na naslovu: „Naš tednik“, Celovec, Viktringer Ring 25. Telefon uprave in oglasnega oddelka 26-69. — Telefon uredništva: 43-58. — Naročnina znaša mesečno 7.— šil., letno 80.— šil. Za Italijo 2800.— lir, za Nemčijo 20.— DM, za Francijo 22.— ffr., za Belgijo 250.— bfr., za Švicijo 20.— šfr., za Anglijo 2.— f. šterl., za U.S.A. in ostale države 6.— dolarjev na leto. — Lastnik in izdajatelj: Narodni svet koroških Slovencev. — Odgovorni urednik: Janko Tolmajer, Radiše, p. Zrelec. — Tiska Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu, Viktringer Ring 26.